

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI NA ŠUMPERSKU

Bakalářská práce

Autor: Karolína Davidová

Studijní program: Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání a
ochranu obyvatelstva

Vedoucí práce: prof. Ing. Pavel Otřísal, PH.D., MBA

Olomouc 2022

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Karolína Davidová
Název práce: Mimořádné události na Šumpersku

Vedoucí práce: prof. Ing. Pavel Otřísal, PH.D., MBA
Pracoviště: Katedra aplikovaných pohybových aktivit
Rok obhajoby: 2022

Abstrakt:

Práce se zaměřuje na zjištění informovanosti obyvatel Šumperska v době probíhajících mimořádných událostí. V teoretické části je popsána teorie a rozčlenění možných mimořádných událostí, Integrovaného záchranného systému a mimořádných událostí na Šumpersku. Praktická část je věnovaná dotazníkovému šetření, ze kterého jsou získané informace použity a zpracovány k následnému návrhovému opatření pro město Šumperk a jeho okolí.

Klíčová slova:

mimořádná událost, Integrovaný záchranný systém, povodeň, stupeň povodňové aktivity, Šumperk, Šumpersko

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Karolína Davidová
Title: Extraordinary events in Šumpersko

Supervisor: prof. Ing. Pavel Otřisal, PH.D., MBA
Department: Department of Adapted Physical Activities
Year: 2022

Abstract:

The thesis is dedicated to recognizing the foreknowledge of Šumperk's inhabitants during times of exceptional occurrences. In the theoretical part is described the theory and compartmentalisation of potential of the exceptional occurrences, the Integrated Rescue System and exceptional occurrences at Šumpersko. The practical part is dedicated to the interrogatory survey out of which are collected information applied and processed to subsequential proposal precautions for the city of Šumperk and its surrounding.

Keywords:

extraordinary event, flood, Integrated Rescue System, the stages of the flood area activity, Šumperk, Šumpersko

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně pod vedením prof. Ing. Pavla Otřísala, PH.D., MBA, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Šumperku dne 25. dubna 2022

.....

Děkuji vedoucímu práce prof. Ing. Pavlovi Otřísalovi, PH.D., MBA za odborné vedení, pomoc, trpělivost, rady a podněty při zpracování mé bakalářské práce.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	10
2 Mimořádná událost	11
2.1 Živelná pohroma	11
2.1.1 Požár	12
2.1.2 Povodeň a zátopa	12
2.1.3 Zemětřesení	15
2.1.4 Sesuv půdy	16
2.1.5 Sněhová lavina	16
2.1.6 Atmosférická porucha	16
2.2 Hromadná nákaza	17
2.3 Antropogenní mimořádné události	18
2.3.1 Havárie s únikem nebezpečných látek	18
2.3.2 Vnitrostátní sociální a ekonomické krizové situace	19
2.3.3 Terorismus	19
2.4 Varování obyvatelstva	20
2.4.1 Varovné signály	20
2.5 Evakuace	22
2.5.1 Rozdělení evakuace	22
2.5.2 Evakuační zavazadlo	23
2.5.3 Nouzové ubytování	23
3 Integrovaný záchranný systém (IZS)	25
3.1 Struktura IZS	25
3.1.1 Orgány pro koordinaci složek IZS	26
3.2 Základní složky	27
3.2.1 Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR)	27
3.2.2 Policie České republiky	27
3.2.3 Zdravotnická záchranná služba (ZZS)	28
3.3 Ostatní složky IZS	29

3.3.1	Ozbrojené síly – Armáda České republiky	30
3.3.2	Báňská záchranná služba	30
3.3.3	Český červený kříž (ČČK)	31
3.3.4	Vodní záchranná služba Českého červeného kříže	31
3.3.5	Horská služba	32
4	Mimořádné události na šumpersku	33
4.1	Město Šumperk	33
4.2	Historie	34
4.3	Okres Šumperk	35
4.4	Povodně na Šumperku	36
4.4.1	Povodeň 1997	36
4.4.2	Povodeň 2020	37
4.5	Požáry na Šumpersku	38
4.5.1	Požár divadla v Šumperku	38
4.5.2	Požáry v obci Oskava 2012	38
4.6	Ochrana obyvatelstva Šumperska	39
4.6.1	Povodňový plán města Šumperka	39
4.6.2	Povodňový plán ORP Šumperk	40
5	Cíle	42
5.1	Hlavní cíl	42
5.2	Dílčí cíle (dotazníkové šetření)	42
6	Metodika	43
6.1	Výzkumný soubor	43
6.2	Metody sběru dat	43
6.3	Statistické zpracování dat	44
7	Výsledky	45
8	Diskuse	70
9	Závěry	72
10	Souhrn	73
11	Summary	74
12	Referenční seznam	75

12.1 Právní normy	77
12.2 Seznam obrázků.....	78
13 Přílohy.....	79
13.1 Příloha 1 Dotazník: Mimořádné události na Šumpersku	79

1 ÚVOD

V životě člověka mnohdy mohou nastat a vzniknout neočekávané situace, tzv. mimořádné události, do kterých můžeme zahrnout živelné pohromy například záplavy, povodně, požáry, sněhové kalamity a s tím spojené laviny, sesuvy půdy, zemětřesení nebo havárie různého charakteru. Havárie například v chemických a ropných provozech s únikem nebezpečných látek nebo radiační havárie a nehody. Mimořádnou událostí v životě člověka mohou být i různé sociální nebo ekonomické krizové situace, nebo ty nejhorší, což jsou hrozby vojenské spojené s krizovými situacemi ve státě. Všechny tyto situace mohou ohrožovat život občana, jednotlivce nebo také velkou masu lidí. Způsobí většinou materiální škodu, ale také hlavně psychickou újmu, která člověka poznamená na celý život a někdy bohužel i vlivem okolností může dojít ke ztrátám na životech, které způsobí příbuzným a blízkým nezapomenutelný stav v životě.

Každý občan, dospělá osoba, ale i student a dítě by vždy měli být plně informováni o dané situaci a informováni předem o organizačních opatřeních, které následně vedou ke zvládnutí jakékoliv krizové situace. Vždyť samotný občan, člověk je pak plnohodnotným členem týmu, který si umí poradit v daných situacích, ale hlavně umí pomoci svým blízkým, kamarádům a sousedům.

Ochrana obyvatelstva má daný hlavní cíl, a to především ochranu osob a jejich majetku v tzv. nestandardních podmínkách. Jedná se o souhrn opatření, která jsou zaměřena hlavně na právní, materiální, organizační a další opatření, která existují v naší zemi více jak 75 let. S ohledem na související změnu legislativy a proběhlé mimořádné události i tato nařízení prošla změnami a úpravami.

Všechna tato opatření, ale vždy vedou k jednomu cíli, a to zabezpečit člověka před nebezpečím, ohrožením a smrtí. Z možných mimořádných událostí jsem si záměrně vybrala oblast povodní, protože pocházím z města Šumperk, který byl touto mimořádnou situací zasažen a zajímalo mne, zda i v této době moderní techniky jsou plně dostupné všechny prostředky k tomu, aby byli občané plně informováni a já jako občan Šumperka mám možnost do nich nahlédnout, analyzovat zjištěné informace od ostatních obyvatel a možnost navrhnout případné změny, opatření vedoucí opět k jednomu cíli, bezpečnost člověka před nebezpečím.

Cílem bakalářské práce je nahlédnout jak do historie mimořádných událostí proběhlých v Šumperku a jeho okolí, nastínit momentální stav řešení v době mimořádných událostí a zjistit jak občanům, svým blízkým a nejbližším poskytnout praktickou pomoc, která pomůže získat přehled o nebezpečích, která jsou možná v době vyspělé civilizace a spolu s přírodními vlivy může způsobit rozvrat společnosti a rozklad životního stylu.

2 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

Česká legislativa definuje pojem mimořádná událost v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. „Mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“ (Zákon č. 239/2000 Sb., § 2).

Jinými slovy můžeme popsat mimořádnou událost jako nenadálý, částečně neovladatelný, časový děj na určitém území, který vznikl v návaznosti na provoz technických zařízení, havárií, působením živelných pohrom a neopatrným zacházením s nebezpečnými látkami. Všechny uvedené katastrofy souvisí s nebezpečím, které ohrožují životy a zdraví lidí. Pokud intenzita mimořádné události směřuje k ohrožení velkého měřítka ohrožuje také majetkové hodnoty nebo životní prostředí. S mimořádnými událostmi si lidé během života setkávají poměrně často. Například nemoci, dopravní nehody a podobně. Takovéto události se ale nepovažují za mimořádné. Mezi mimořádné události se považují události většího měřítka, jako jsou záplavy, povodně, požáry, sesuvy půdy, sněhové a námrazové kalamity, smogové situace a epidemie nakažlivých onemocnění, jako je například chřipka, AIDS, mor, salmonelóza, malárie, neštovice a podobně. (Skácelová, 2005)

2.1 Živelná pohroma

Mimořádná událost pojmenovaná jako živelná pohroma je jev, který vzniká v důsledku škodlivého působení přírodních sil. S tímto jevem vznikají vysoké a rozsáhlé škody na majetku a přírodě, také ohrožuje zdraví a životy obyvatel a mnohdy má za následek i smrt lidí. Živelné pohromy zasahují pevninu, vody i atmosféru. Vznikají uvnitř i na povrchu Země a mají obrovský vliv na fungování celého světa. Zpravidla udeří najednou a neočekávaně. (Martínek, Linhart, Balek & Čapoun, 2003)

Živelné pohromy vznikají nečekaně a udeří vždy najednou. Zničí určité území, majetek obyvatel, komunikace anebo také i zdroje obživy. Živelná pohroma může být začátkem dalších navazujících mimořádných událostí, jako například hladomor, různé nemoci a choroby nebo i výpadky elektrického proudu nebo požáry. (Linhart, 2003)

Podle Linharta (1999) rozdělujeme živelné pohromy do 3 skupin podle výskytu na zemském povrchu:

- vznikající pod zemským povrchem (zemětřesení, sopečné výbuchy),
- vznikající na zemském povrchu (sesuvy, povodně, požáry),
- vznikající nad zemským povrchem (cyklony, bouře, tornáda).

2.1.1 Požár

Podle Martínka et al., (2003), kteří nazvali požár jako nežádoucí a neovladatelný jev, vzniká většinou z nedbalosti, neopatrnosti nebo úmyslného zapálení člověkem. Požár je často následkem některých dalších mimořádných událostí, nehod či havárií.

Při vzniku této mimořádné události se snažíme především chránit své životy a zdraví. Snažíme se do příjezdu složek integrovaného záchranného systému pomoci starým a nemocným lidem, kteří by bez vlastní pomoci neopustili své domovy. Z domovů by měli být zachráněni domácí mazlíčci, zvířata, a především cenné věci a dokumenty. (Skácelová, 2005)

Příčiny vzniku této události se stále opakují. Je to především neopatrnost při používání elektrických nebo tepelných zařízení, nesprávná instalace topidel všeho druhu, neopatrnost kuřáků, nevládnost a nezodpovědnost osob v případě různých závad na zařízení, například na komínech nebo bleskosvodech. (Linhart, 1999)

2.1.2 Povodeň a zátopa

Dle zákona č. 254/2001 Sb., § 70 pojmem povodně se rozumí „přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody“.

Povodeň může být způsobena přírodními vlivy například táním ledu, přívalovými dešti nebo také vlivy nepřírodního charakteru, jako je protržení hráze nebo porucha vodního díla. (Martínek et al., 2003)

Podle informací zpracovaných Martínkem et al., (2003), povodně dělíme na:

- přívalové povodně,
- jednoduché povodně,
- složité povodně,
- sezónní povodně.

Přívalové povodně vznikají po krátkodobých a intenzivních přívalech deště. Vyskytují se zejména v pouštních a polopouštních oblastech. Vznikají všude, kde není půda a přilehlá vegetace schopna pohltit nadměrné množství vody vzniklé přívalovými povodněmi. Mohou také vznikat i ve městech s upravenou kanalizací. I v tomto případě půda není schopna vsakovat vodu a kanalizace jsou přehlcené nadbytečnou vodou. (Martínek et al., 2003)

Jednoduché povodně vznikají intenzivními a krátkodobými srážkami, při kterých dopadá na zemský povrch až několik sta milimetrů srážek za několik dní. (Martínek et al., 2003)

Složité povodně trvají několik dní až týdnů. Jsou-li srážky rozděleny do několika po sobě jdoucích intervalů a mění-li se jejich intenzita. (Martínek et al., 2003)

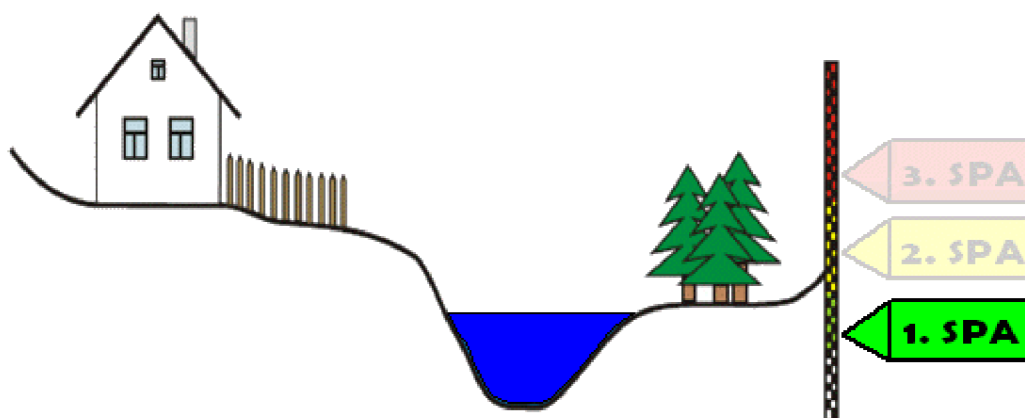
Sezónní povodně jsou způsobeny změnami meteorologických podmínek, jako je například vysoké tání ledu, monzunovými dešti anebo ucpání koryt řek spadenými stromy po bouřce. V našich podmínkách, kde žijeme, jsou povodně způsobeny většinou táním ledu a sněhu při rozmrzání koryt řek anebo nejčastějším způsobem, a to přívalovými dešti. (Martínek et al., 2003)

Dle zákona č. 254/2001 Sb., § 70 se stupni povodňové aktivity rozumí míra povodňového nebezpečí vázaná na vodní stavy a průtoky na vodních tocích, popřípadě na mezní nebo kritické hodnoty jiného jevu uvedené v protipovodňovém plánu.

„První stupeň (stav bdělosti) nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká“ (Zákon č. 254/2001 Sb., § 70). Vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí. Při stavu bdělosti zahajuje svoji práci hlídková a hlásná služba. (Adamec, 2012)

Obrázek 1

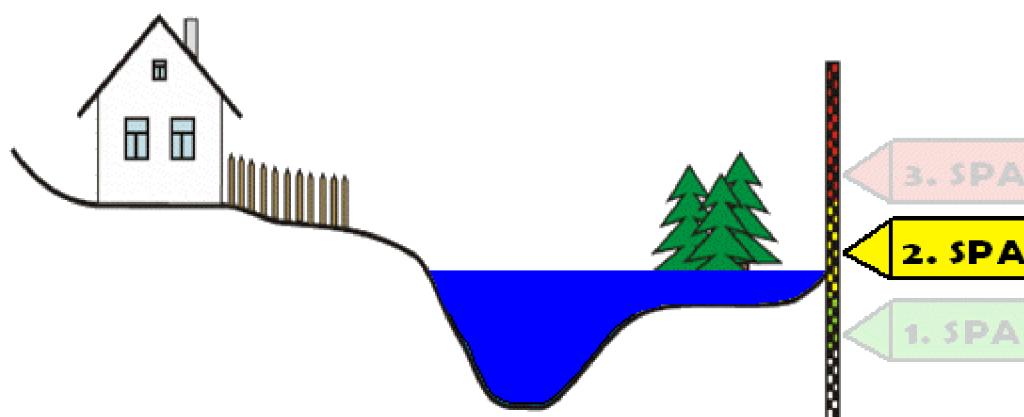
SPA stupně povodňové aktivity – Co znamenají?

„Druhý stupeň (stav pohotovosti) se vyhláší, když nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto“ (Zákon č. 254/2001 Sb., § 70). Do pohotovosti se uvádějí prostředky na zabezpečovací práce, provádějí se práce na zabezpečení a ke zmírnění tohoto stavu povodňové aktivity podle protipovodňového plánu. (Adamec, 2012)

Obrázek 2

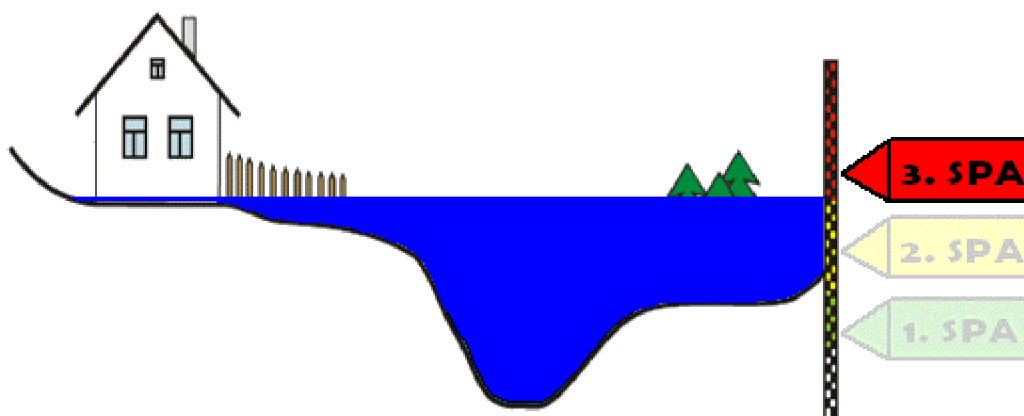
SPA stupně povodňové aktivity – Co znamenají?

„Třetí stupeň (stav ohrožení) se vyhláší při bezprostředním nebezpečí nebo vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území“ (Zákon č. 254/2001 Sb., § 70). Zde se provádějí evakuační a záchranné práce dle potřeby podle protipovodňového plánu. O vyhlášení a odvolání 3. stupně povodňové aktivity je zodpovědný povodňový orgán, který je povinen informovat subjekty v protipovodňovém plánu. (Adamec, 2012)

Obrázek 3

SPA stupně povodňové aktivity – Co znamenají?

Ochranu před povodněmi můžeme rozdělit do tří oblastí. Dělíme ji na preventivní opatření, bezprostřední ochranu před živlem a opatření po povodni. Do oblasti prevence spadá základní zpracování veškerých protipovodňových plánů, stanovení zátopových oblastí nebo přípravy složek integrovaného záchranného systému. Také zde můžeme řadit z pohledu dlouhodobé akce výstavby budov nebo jiných zařízení s ohledem na možnosti vzniku mimořádné události. Bezprostřední ochrana probíhá v době již vzniklé události. Tato oblast zahrnuje povodňové služby a hlásné povodňové služby, varování obyvatel při vzniku povodně a záchranné akce. Důležitým krokem pro ochranu před povodněmi je i důležité opatření po skončení mimořádné události. Jde o úklidové práce po povodňových škodách, narušení funkcí některých objektů a zjištění příčin, které negativně ovlivnily samotný průběh mimořádné události. (Martínek et al., 2003)

2.1.3 Zemětřesení

„Zemětřesení je jev, kdy dochází k rychlým pohybům vyvolaným náhlým přemístěním velkých hmot v kůře a svrchním plášti Země“ (Linhart, 2003).

Zemětřesení je projevem fyzikálních příčin, kdy se v zemské kůře a svrchním plášti Země současné odehrávají v geologické epoše v určitých oblastech a jsou pokračováním dějů minulých. Příčina vzniku tohoto jevu je zapříčiněna uvolněním mechanické energie v zemském nitru. (Linhart, 1999)

Každé zemětřesení je vždy upřesněné ohniskem. Ohnisko je zóna, ve které během zemětřesení se odehrávají nezvratné deformace. Zemětřesení na zemském povrchu se projevuje krátkodobými rychlými pohyby, které mohou trvat v rozmezí několika sekund až desítek sekund. Mohou také nastat velmi silná zemětřesení, které trvají v řádě několika hodin. (Linhart, 1999)

Intenzita zemětřesení se posuzuje a zaznamenává podle účinků zemětřesení a posuzuje se stupni podle makroseizmické stupnice. Stupnice má vždy 12 stupňů, ke kterým vždy patří seznam zemětřesných účinků, které jsou pro daný stupeň specifické. (Linhart, 1999)

Pocit nestability se projevuje i u citlivějších osob, kteří velmi dobře vnímají malé otřesy, které je probouzejí během noci. Malé otřesy se projevují i u nemocných osob pocitu srdeční slabosti. Typickým projevem slabých otřesů jsou praskliny omítky, dochází k citelným otřesům věcí uvnitř domů, rozhoupání volně zavěšených předmětů nebo pádů nestabilních komínů a zdí. Jen při velkých otřesech může dojít k prasklinám půdy, zřícení stropů, pádům schodiště a pádům celých budov. (Linhart, 1999)

2.1.4 Sesuv půdy

Sesuv půdy je stav, kdy dojde k porušení stability svahu v důsledku přírodních procesů nebo v důsledku lidské činnosti. V okamžiku, kdy dochází k sesuvu půdy, síly držící pohromadě vrchní pokryv zemského povrchu jsou slabší než gravitace. Celá masa se dá následně do pohybu a bere s sebou vše, co jí přijde do cesty. (Linhart, 1999)

K nestabilitě přispívá i zvýšený obsah vody obsažený v půdě, suti nebo v hornině. Voda vyplňuje spáry a mění pevnou vazbu v půdě. Voda na plochách může sloužit jako mazadlo a usnadňuje tím klouzáni a následný sesuv půdy. (Martínek et al., 2003)

Nejúčinnější ochranou před vznikem sesuvů půdy je prevence. Mezi prevenci patří zachycení a odvedení povrchové vody, stavba opěrných stěn, umělá úprava svahů nebo sadba vhodné zeleně. (Linhart, 1999)

2.1.5 Sněhová lavina

Sněhové laviny či sesuvy půdy jsou z největší pravděpodobností zapříčiněny lidskou nebo přírodní činností. Dochází k porušení stability svahu a následného zřícení. Půda je držena silami, které drží půdu pohromadě a začnou být slabší než síla gravitační. Skoro v každém případě zemětřesení je v horských oblastech doprovázena tato událost sněhovou lavinou a sesuvy půdy. (Štětina, 2000)

Člověk, jako příčina vzniku sněhové laviny, může být přechod přes kritickou oblast. Tato oblast je místo, kde je již narušena soudržnost sněhových vrstev. (Martínek et al., 2003)

Člověk by se měl vyhýbat především porušeným svahům, kde hrozí uvolnění kamení, zřícení skal. Vyhýbat se lavinovým svahům a převisům. S tím je spojeno i dodržování nařízení horské služby, která před takovými místy varuje. (Linhart, 2003)

2.1.6 Atmosférická porucha

Mezi základní atmosférické poruchy patří prudké a bouřlivé počasí, jako jsou hurikány a tornáda. Mohou nás také ohrozit mírnější projevy atmosférických poruch. Mezi ně patří sucho, deště, extrémní chlad nebo mráz a nadměrně vysoké teploty. Bouřlivé počasí je často doprovázeno silnými větry. Ty mohou ničit stromy, budovy, ohrožovat obyvatele v městech. Dokáží ohrozit i přísun elektřiny do domácností a tím způsobit výpadek proudu. Nárazy větru mohou způsobit značné škody na majetku. Pády mostů, porušená statika budov a velké škody na lesním porostu, které jsou jedny z několika následků bouřlivého počasí. (Martínek et al., 2003)

Prudké zimní bouře jsou také jedním z projevů atmosférických poruch. Zimní bouře spojené se silným větrem a nízkými teplotami, mohou být nebezpečné především v horských oblastech a na horách. Nebezpečí hrozí pro člověka, u kterého může dojít k rychlému prochladnutí a možného vzniku omrzlin. Hrozí zde i zapadnutí do sněhové závěje a tím uvíznutí člověka. (Linhart, 2003)

Mimo jiné zimní bouře mohou ničit domy, boří mosty, vzniká nebezpečí v oblasti dopravy a v lesích vznikají časté polomy (Linhart, 2003).

2.2 Hromadná nákaza

V poslední době se stále častěji mluví o hrozbě bioterorismu. V medicíně se obecně používá název biologická agens, což je označení pro původce schopných vyvolat infekční onemocnění. S výskytem hromadných nákaz jsou spojené pojmy jako infekce, epidemie, pandemie, epizootie a zoonózy. (Linhart, 2003)

Infekce je proces, kdy bakterie, viry či parazit pronikne do těla hostitele a po vzájemném styku vyvolá infekční onemocnění. Infekční choroba se nemusí projevit okamžitě, může v těle hostitele přežívat a projevit se až po uplynutí inkubační doby. Infekce se může vyskytovat ojedinelé, ale také může přerůst až v hromadnou nákazu-epidemický až pandemický výskyt. (Linhart, 2003)

Epidemie je podoba hromadného výskytu infekčního onemocnění ohrožující obyvatele. Výskyt infekčního onemocnění a vznik epidemie je časově i prostorově ohraničen. Doba projevu a šíření nemoci je různá. Epidemií je zasažen malý prostor, přičemž může být zasaženo obyvatelstvo více zemí. (Linhart, 2003)

Pandemie je forma hromadného výskytu infekčního onemocnění ohrožující obyvatele bez prostorového omezení. V dnešní době tak známé onemocnění COVID-19, má pandemický výskyt. Zmíněným onemocněním byly postiženy všechny země celého světa. Díky pandemii onemocnělo přes 6 miliónu obyvatel na celém světě. (Linhart, 2003)

Epizootie je hromadný výskyt infekčního onemocnění u zvířat. Vyskytuje se na velkých územích v určitém čase. Většinou se jedná o čas určující roční období. Toto onemocnění nemusí postihnout všechna zvířata. Projevuje se pouze v místech vzniku s dobrými podmínkami pro přežití. Jedná se především o mor drůbeže nebo červeny prasat. (Linhart, 2003)

Dle Linharta (2003) zoonózy jsou infekční nemoci přenosné ze zvířat na člověka. U lidí už nedochází k dalšímu přenosu nákazy. Jsou ale výjimky, kdy k přenosu z člověka na člověka dojde. Takovými nemocemi jsou například plicní formy moru a několik málo dalších nákaz. Zoonózy lze rozdělit do dvou skupiny podle zdroje nákazy:

- zdrojem nákazy jsou domácí zvířata (salmonelóza, červinka a jiné.),
- zdrojem nákazy jsou volně žijící zvířata (vzteklina, tularemie a jiné.).

Při výskytu nebezpečné nákazy jsou prováděna protiepidemická opatření. Jejím cílem je úplné nebo částečné zneškodnění či omezení šíření nákazy.

2.3 Antropogenní mimořádné události

Je to událost, která nejčastěji vzniká v důsledku lidské činnosti. Jedná se vždy o nečekanou událost většího rozsahu, který výrazně změní stav původního prostředí. V nynější době v rozmachu technizace vzniká výraznější riziko těchto katastrof. Z celkového počtu mimořádných událostí, antropogenní události představují až 70%. (Štětina, 2000)

2.3.1 Havárie s únikem nebezpečných látek

Taková událost nastává v době, kdy dojde k nehodě při výrobě, manipulaci, skladování, zpracování nebo používání nebezpečných látek či výroby výrobků, ve kterých jsou obsaženy nebezpečné látky (Martínek et al., 2003).

Zákon č. 224/2015 Sb., definuje havárie s únikem nebezpečných látek jako,

závažnou havárií mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, zejména závažný únik nebezpečné látky, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu, vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážným následkům na životech a zdraví lidí a zvířat, životním prostředí nebo majetku a zahrnující jednu nebo více nebezpečných látek (Zákon č. 224/2015 Sb., § 2).

U výrobních procesů nikdy nelze zcela vyloučit selhání zařízení, budovy, stroje ani člověka. Všechny stroje či budovy podléhají stárnutí či opotřebením. I z lidské strany může dojít k pochybení z příčin únavy nebo nedbalosti. Všechny tyto jevy, a i jiné další mohou být po celé cestě látky až k uživateli příčinou havárie nebo nehody. Často se stává, že při takových nehodách vzniká únik nebezpečných látek do okolního ovzduší a svým šířením dochází k ohrožení obyvatelstva, rostlin, budov, vod nebo celého životního prostředí. V dnešní době se vyskytují i případy nehod způsobených teroristickými akcemi. (Martínek et al., 2003)

Podle zákona č. 157/1998 Sb., mohou mít látky vlastnosti, které jsou nebezpečné pro zdraví například reaktivita, hořlavost, toxicita. Tyto vlastnosti nebezpečných látek společně s dalšími faktory jako je způsob pronikání do těla, poměr zranění, dlouhodobé účinky ohrožují

zdraví zasažených osob či skupin, které byly v bezprostřední blízkosti nehody. Nehoda s únikem nebezpečných látek představuje i rizika pro životní prostředí ekotoxicita, perzistence, bioakumulace jsou vlastnosti představující nebezpečí pro životní prostředí. Společně s přenosem látek ovzduším a životním prostředím představují fatální následky na přírodě.

Dle Linharta (2003) jsou nejvýznamnějšími nebezpečnými účinky látek uplatňující se při haváriích a nehodách při úniku:

- výbušnost,
- hořlavost,
- toxicita.

Zmíněné účinky nejsou vždy jedinými, se kterými se můžeme setkat při úniku nebezpečných látek. Rozhodně sem patří i reaktivita látek nebo oxidační vlastnosti látky.

2.3.2 Vnitrostátní sociální a ekonomické krizové situace

Sociální krize je spojená s lidskou společností nebo vztahy mezi lidmi. Jedním ze sociálních projevů je chudoba. Mezi další projevy krize jsou nezaměstnanost, nedostatek reálné životní perspektivy. Mezi však nejvýznamnější patří politické ohrožení demokratických principů státu. Zahrnout sem lze i násilné akce subjektů cizí moci s použitím nevojenských sil, rozsáhlé migrační vlny, nárůst závažné majetkové a násilné kriminality a jiné. (Linhart, 2003)

Ekonomická krize je etapou ekonomického cyklu, ve kterém může docházet k nadvýrobě zboží a poklesu poptávky při malé nákupní síle obyvatel příslušné země. Z celého procesu vyplyne omezení výroby, vzniká málo pracovních míst a tím se zvyšuje nezaměstnanost a silný pokles životní úrovně. Mohou vznikat i dílčí ekonomické krize, jako je narušení dodávek energie nebo narušení funkčnosti dopravní soustavy. (Linhart, 2003)

2.3.3 Terorismus

„Terorismus je plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů“ (MVČR, 2009).

Terorismus je v dnešní době velmi dobře známý pojem. Je to nejzávažnější bezpečnostní hrozba, která nás v dnešní době může postihnout. Teroristé používají metody násilného prosazování politických cílů. Hlavním rysem terorismu jsou existence volných skupin, které i bez jednotného vedení sdílejí ideologii, cíle a plány k jejich naplnění a zdroje. Jsou schopni ohrozit přímo životy, zdraví osob nebo také kritickou infrastrukturu. (Novák, 2014)

S pojmem terorismus je spojen i pojem teroristický útok. Teroristický útok je zde popisován jako „násilné jednání používané jednotlivci, skupinami nebo hnutími či státy zejména k likvidaci a zastrasování protivníků, k provokacím a k vyvíjení psychického nátlaku na obyvatelstvo“ (Procházková, 2010, 135).

2.4 Varování obyvatelstva

Varování obyvatelstva lze definovat jako „souhrn technických a organizačních opatření zabezpečující včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, kdy se předpokládá realizace opatření na ochranu obyvatelstva a majetku“ (Kratochvílová, D., Kratochvílová, D., Jr. & Folwarczny, 2013, 45).

Varovná informace může mít několik forem, akustická (zvuková) forma, verbální (mluvená) forma, nebo optická (obrazová) forma. Akustické a optické varovné informace mají zpravidla stanovenou formu znamení, tj. signálu. (Kratochvílová et al., 2013)

Varovný signál je součástí varování, kdy neprodleně po zaznění signálu je realizováno informování obyvatelstva o závažnosti ohrožení, o opatření k ochraně života, zdraví a majetku. Základním prostředkem pro vyhlášení a informování obyvatel pomocí varovného signálu jsou sirény nebo místní informační systém s elektronickými sirénami. Používání varovného signálu především upozorňuje obyvatele na možnost vzniku mimořádné události nebo již k mimořádné události došlo a jakýmkoliv způsobem ohrožuje životy a zdraví obyvatel nebo může dojít k velkým škodám na majetku či životním prostředí. (Kratochvílová et al., 2013)

Obyvatelstvo musí být vždy však instruováno tak, aby na tento signál ihned zareagovalo, vědělo, jak se má zachovat, provést ochranná opatření, vědět co udělat s majetkem, osobami a ostatními občany v případě pomoci. Pokud by obyvatele vůbec nevěděli, proč jsou sirény spuštěny, mohlo by se stát, že dojde k chaosu a ke spoustě ztrátám na životě, poškození majetku a životní katastrofě. (Linhart, 2003)

2.4.1 Varovné signály

V České republice se využívá tři varovných signálů. Jedná se o tyto signály:

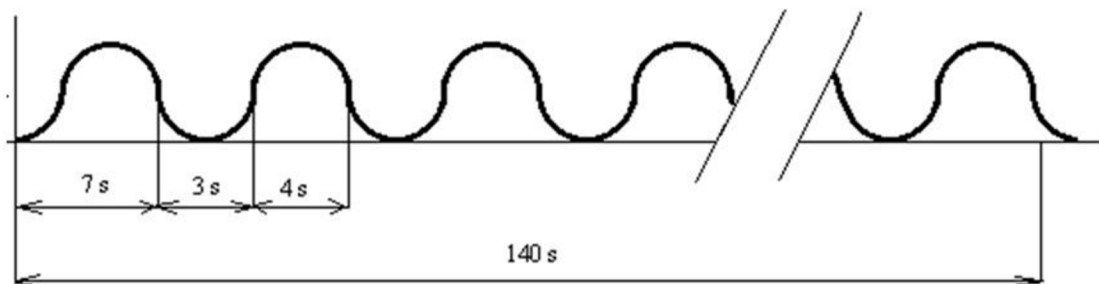
- všeobecná výstraha,
- požární poplach,
- zkouška sirén.

Signál všeobecná výstraha je jediný varovný signál pro varování obyvatelstva. Jeho typický kolísavý tón po dobu 140 sekund varuje obyvatele před mimořádnou událostí. Motor rotační

sirény je opakovaně po dobu 4 sekund zapínán a po dobu 3 sekund vypínán. (Kratochvílová et al., 2013)

Obrázek 4

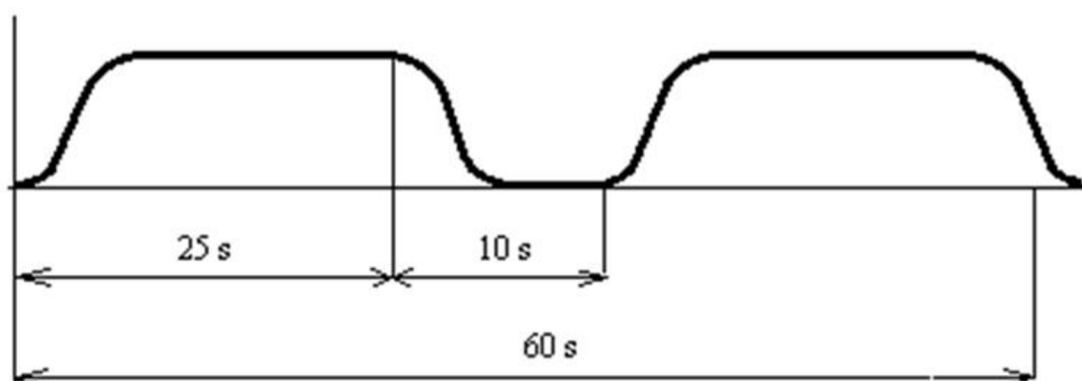
Varovný signál všeobecná výstraha

Signál požární poplach a jeho typický přerušovaný tón po dobu 60 sekund slouží ke svolání jednotek sboru dobrovolných hasičů. Při zaznění signálu motor rotační sirény je 25 sekund zapnutý, na 10 sekund vypnutý a po uplynutí 10 sekund znovu na 25 sekund zapnutý. (Kratochvílová et al., 2013)

Obrázek 5

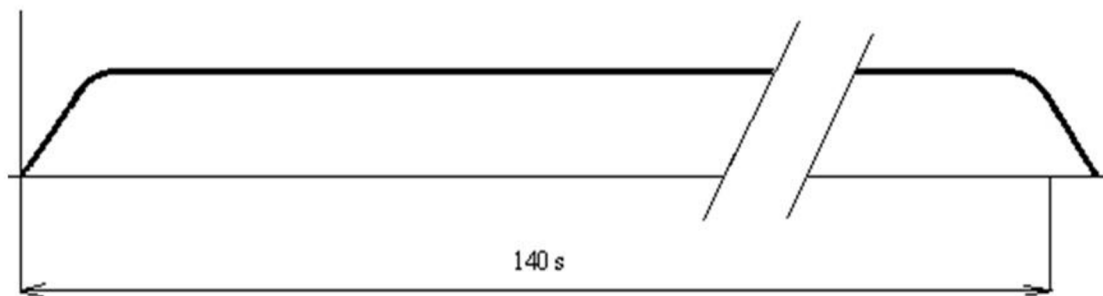
Varovný signál požární poplach

Signál zkouška sirén se provádí zpravidla první středu v měsíci ve 12:00 hodin. Signál je využíván pro přezkoušení jednotného systému varování a vyzoomění, v souladu s právními předpisy. Jde o trvalý tón po dobu 140 sekund. (Kratochvílová et al., 2013)

Obrázek 6

Akustická zkouška

2.5 Evakuace

Je proces, kdy během mimořádných nebo krizových situací je evakuace nutným procesem umožňující zabránění či zmírnění negativních dopadů na životy a zdraví během vzniklé situace. Jedná se o mimořádné učinění v případě, kdy již nelze ochranu obyvatelstva zajistit jiným způsobem. Celý tento proces je úkolem starosty obce, města, který společně s velitelem zásahu nebo starostou obce s rozšířenou působností, organizuje a řídí evakuaci osob z ohroženého území obce. Jiný přístup je nastaven v případě vyhlášení krizového stavu, kdy za stavu nebezpečí evakuaci nařizuje hejtman, v době trvání nouzového stavu evakuaci nařizuje vláda a hejtman zařizuje provedení krizových opatření. (Kratochvílová et al., 2013)

2.5.1 Rozdělení evakuace

Rozdělení evakuace můžeme vnímat hned z několika pohledů a členit dle různých kritérií. Evakuaci můžeme dělit z hlediska rozsahu a doby trvání. Z pohledu rozsahu evakuaci dělíme na evakuaci objektovou a plošnou. Kdy evakuace objektová zahrnuje evakuaci jedné osoby či malého počtu obytných budov. Probíhá formou opuštění objektů osobami nebo přemístění osob do neohrožených míst objektu. Evakuace plošná zahrnuje evakuaci osob z celého postiženého objektu nebo celku, v případě i evakuaci mimo větší územní prostor. Z hlediska doby trvání evakuaci dělíme na evakuaci krátkodobou a dlouhodobou. Při evakuaci krátkodobého ohrožení nevyžaduje dlouhodobé opuštění zasaženého prostoru a není nutné zařizovat ubytování s následnou péčí o evakuované osoby. Evakuace dlouhodobá vzniká při opuštění prostor evakuovanými osobami na delší čas. V tomto případě je potřeba realizovat pro evakuované osoby podmínky a opatření související s péčí o evakuované osoby. Z hlediska způsobu realizace

evakuace může evakuaci rozdělit se zajištěním dopravy, kdy je kompletně zajištěna doprava z postiženého místa do míst nouzového ubytování, a samoevakuaci, kdy evakuace je řízena, ale přepravu si každý zajišťuje sám. (Kratochvílová et al., 2013)

2.5.2 Evakuační zavazadlo

Každá z evakuovaných osob by měla být vždy vybavena evakuačním zavazadlem, což je osobní zavazadlo evakuované osoby. Zavazadlo by nemělo překročit váhu 25 kilogramů, pokud není osoba přepravována vlastním dopravním prostředkem, zde váha není omezena. V evakuačním zavazadle je doporučený obsah následující:

- trvanlivé potraviny a pití,
- cennosti a důležité dokumenty, peníze, smlouvy, platební karty, dokumenty (občanský průkaz, řidičský průkaz, cestovní pas apod.),
- potřebné léky a základní hygienické potřeby
- oblečení a vybavení, které poslouží k přespání, náhradní prádlo, obuv, karimatka a spací pytel
- přístroje na komunikaci a další vybavení, telefon, rádio, svítilny apod. (Kratochvílová et al., 2013)

2.5.3 Nouzové ubytování

Nouzové ubytování bývá realizované ve veřejných prostorách, které jsou v majetku obce, města, kraje. Jsou to především tělocvičny, koleje, školy apod. Jsou to prostory, kde je možné připravovat či konzumovat jídlo a zabezpečit její podávání ve stálých jídelnách. Tato zařízení by měla být vybavena i dostačujícím sociálním zařízením. K nouzovému ubytování se mohou využívat také soukromé prostory, jako jsou hotely, rekreační zařízení, ubytovny apod. Také se můžeme setkat s nouzovým ubytováním v soukromých domech. Kdy nouzové ubytování poskytují rodiny ve svých domech, příbuzní anebo sousedé a další jiní, kteří jsou ochotni poskytnout střechu nad hlavou evakuovaným osobám. Postihnuté osoby by měly využívat k ubytování především svoje rekreační zařízení, jako jsou chaty, zahrady nebo vilky. (Kratochvílová et al., 2013)

V místech ubytování jsou vždy pověřené osoby, které se starají o zpracování seznamu ubytovaných osob z důvodu evidence údajů o přechodném pobytu osob, stanovuje pořádek a režim v místech ubytování, řeší veškeré organizační věci spojené s ubytováním evakuovaných

osob a informují orgány krizového řízení a evakuované osoby o aktuální situaci (Kratochvílová et al., 2013).

Obyvatelé většinou v úkrytech setrvávají nezbytně nutnou dobu, která je většinou sdělována obyvatelům pomocí sdělovacích prostředků (rozhlas, televize, internetové a sociální sítě) (Linhart, 2003).

3 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM (IZS)

Docházelo se k závěrům, že dalším krokem k zajištění bezpečnosti obyvatel a státu je nutnost prohloubit systém spolupráce jednotlivých složek, které mají na starosti záchranné a likvidační práce při vzniku nejrůznějších mimořádných událostí. (Navrátil, 2006)

Integrovaný záchranný systém je pojem, který byl zaveden až v roce 2001. Spolu se zavedením pojmu vznikl i zákon o integrovaném záchranném systému. Do té doby pojem nebyl ukotven v legislativě, a tudíž ani používán. (Vilášek, Fiala, & Vondrášek, 2014)

Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů vymezuje pojem Integrovaný záchranný systém jako „koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádnou událost a při provádění záchranných a likvidačních prací“ (Zákon č. 239/2000 Sb., § 2).

V této souvislosti s pojmem Integrovaný záchranný systém pojí pojmy jako mimořádná událost, likvidační práce a záchranné akce. Pojmy uvedené v zákoně č. 239/2000 Sb., jsou vymezeny takto:

- 1) Mimořádná událost je „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“ (Zákon č. 239/2000 Sb., § 2).
- 2) Záchrannými pracemi se rozumí „činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin“ (Zákon č. 239/2000 Sb., § 2).
- 3) Likvidační práce jsou „činnosti k odstranění následků způsobenými mimořádnou událostí“ (Zákon č. 239/2000 Sb., § 2).

3.1 Struktura IZS

V zákoně o Integrovaném záchranném systému jsou stanoveny základní a ostatní složky, která jsou stanoveny k likvidaci mimořádných událostí, přírodních a antropogenních katastrof. (Vilášek, et al., 2014)

Integrovaný záchranný systém můžeme podle Linharta (2006, 35) rozdělit podle struktury na základní složky a ostatní složky. Nosnou strukturou celého IZS tvoří Hasičský záchranný sbor České republiky. Základními složkami jsou tedy HZS ČR (Hasičský záchranný sbor České republiky) a jednotky požární ochrany, zařazené v plošném pokrytí území, Policie České

republiky a zdravotnická záchranná služba. „Tyto složky jsou schopny a povinny na základě zvláštních předpisů (zákonů) rychle a nepřetržitě zasahovat s celoplošnou působností na území státu“.

Jak zmiňuje Linhart (2006, 35) „z ostatních složek IZS se počítá se zapojením především místních havarijních služeb, městské policie, lůžkových zdravotnických zařízení, Armády České republiky, občanských sdružení, eventuálně právnických a fyzických osob“. Ostatní složky IZS jsou povolávány v případě likvidačních a záchranných prací podle závažnosti a potřeby jejich pomoci u způsobené události a jejich oprávnění pomoci k takové činnosti, které je dáno předpisy.

3.1.1 Orgány pro koordinaci složek IZS

„Stálými orgány pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému jsou operační a informační střediska integrovaného záchranného systému, kterými jsou operační střediska hasičského záchranného sboru kraje a operační a informační středisko generálního ředitelství hasičského záchranného sboru“ (Zákon č. 239/2000 Sb., § 5).

Operační a informační střediska dle zákona č. 239/2000 Sb., jsou povinna:

- 1) přijímat a vyhodnocovat informace o mimořádných událostech,
- 2) zprostředkovávat organizaci plnění úkolů ukládaných velitelem zásahu,
- 3) plnit úkoly uložené orgány oprávněnými koordinovat záchranné a likvidační práce,
- 4) zabezpečovat v případě potřeby vyrozumění základních i ostatních složek integrovaného záchranného systému a vyrozumění státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků podle dokumentace integrovaného záchranného systému (Zákon č. 239/2000 Sb., § 5).

Mimo jiné jsou operační střediska kontaktními místy pro příjem žádosti o poskytnutí pomoci v nouzi. Pomoc zajištěna státem v podobě jednoduchých telefonních čísel 150, kdy se poškozený dovolá na operační středisko Hasičského záchranného sboru ČR, číslo. 155- Zdravotní záchranná služba, číslo 158 -Policie České republiky a číslo 112 je mezinárodní tísňové číslo. (Linhart, 2006)

3.2 Základní složky

Dle zákona č. 239/2000 Sb., § 5 jsou „základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen "hasičský záchranný sbor"), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky“.

3.2.1 Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR)

Zásadní změnu v postavení Hasičského záchranného sboru České republiky nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2001, kdy došlo k výrazným změnám. Došlo ke sloučení ředitelství HZS a Hlavním úřadem civilní obrany, kdy poměrně rozlehlou oblast civilní ochrany dostaly na starosti hasiči. (Vilášek et al., 2014)

Hasičský záchranný sbor České republiky hraje v nynější době zásadní roli v operacích státu při mimořádné události. Jednat se může o terorismus, průmyslové havárie či živelné katastrofy. Hasiči mají rovněž velkou úlohu při řešení likvidačních a záchranných prací při mimořádných událostech. (Vilášek et al., 2014)

Hasičský záchranný sbor České republiky byl zřízen na základně zákona č. 238/2000 Sb., § 1 o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, „jehož základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech.“

Hasičský záchranný sbor tvoří:

- 1) generální ředitelství hasičského záchranného sboru (dále jen "generální ředitelství"), které je součástí Ministerstva vnitra (dále jen "ministerstvo"),
- 2) hasičské záchranné sbory krajů,
- 3) záchranný útvar,
- 4) Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku (Zákon č. 238/2000 Sb., § 2).

3.2.2 Policie České republiky

Dne 15.července 1991 vznikla Policie České republiky na základě schválení zákona č. 283/1991 Sb., ze dne 21. června 1991. Zákon schválila Česká národní rada. Policie ČR vznikla z předchůdců českých složek Sboru národní bezpečnosti, kdy se stala hlavním a všeobecným

bezpečnostním sborem České republiky. Policie ČR byla a stále jen podřízena ministerstvu vnitra. (Vilášek et al., 2014)

Dne 1. ledna 2009 začal být uplatňován nový zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, završil období změn policie a přinesl zásadní změny v postavení jejich součástí (Vilášek et al., 2014).

Zákon o Policii České republiky vymezuje úkol Policie ČR jako,

chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“) (Zákon č. 273/2008 Sb., § 2).

„Policii tvoří útvary, jimž jsou

- 1) Policejní prezidium České republiky (dále jen „policejní prezidium“) v čele s policejním prezidentem,
- 2) útvary policie s celostátní působností,
- 3) krajská ředitelství policie (dále jen „krajské ředitelství“),
- 4) útvary řízené v rámci krajského ředitelství“ (Zákon č. 273/2008 Sb., § 6).

3.2.3 Zdravotnická záchranná služba (ZZS)

Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotní záchranné službě, který upravuje podmínky pro poskytování zdravotnické záchranné služby, nabyl účinnosti od 1. dubna 2012. (Vilášek et al., 2014)

Tento zákon upravuje podmínky poskytování zdravotnické záchranné služby, práva a povinnosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby, povinnosti poskytovatelů akutní lůžkové péče k zajištění návaznosti jimi poskytovaných zdravotních služeb na zdravotnickou záchrannou službu, podmínky pro zajištění připravenosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby na řešení mimořádných událostí a krizových situací a výkon veřejné správy v oblasti zdravotnické záchranné služby (Zákon č. 374/2011 Sb., § 1).

Jinými slovy hlavním posláním zdravotní záchranné služby je poskytování odborné a neodkladné přednemocniční péče od doby oznámení nehody až po předání postiženého do

nemocniční péče a uskutečnění hospitalizace. Zde už je pro postiženého provedena maximální lékařská pomoc. Pro tyto účely je vytvořena síť zařízení a pracovišť ZZS, jejichž výkonnými složkami jsou výjezdové skupiny rozmístěné na svých výjezdových stanovištích. (Vilášek et al., 2014)

Podle Viláška et al., (2014) dělíme výjezdové skupiny na:

- 1) rychlá lékařská pomoc (RLP) - zdravotnický tým je veden lékařem,
- 2) rychlá zdravotní pomoc (RZP) - neodkladná péče bez přítomnosti žádného lékaře,
- 3) rychlá lékařská pomoc v systému Rendez-Vous (RV) – složení dvoučlenné posádky se skládá z řidiče-záchranář a lékař,
- 4) letecká záchranná služba (LZS) – posádka je nejméně dvoučlenná ve složení zdravotnický záchranář a lékař,
- 5) doprava raněných a nemocných v podmínkách neodkladné péče.

Systém ZZS funguje tak, aby jakýkoliv prvek výjezdové skupiny mohl poskytnout přímo na místě do 20 minut po přijetí oznámení. Každé oznámení je směrováno do příslušného územního střediska na tísňové číslo 155. Každé územní středisko má úplný přehled o pohybu všech svých výjezdových skupin v kraji, a to pak rozhodne jaké okresní středisko zabezpečí výjezd do místa vzniklé události. (Vilášek et al., 2014)

3.3 Ostatní složky IZS

Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání (Zákon č. 239/2000 Sb., § 4).

3.3.1 Ozbrojené síly – Armáda České republiky

Zákon o ozbrojených silách České republiky „upravuje postavení, úkoly a členění ozbrojených sil České republiky (dále jen "ozbrojené síly"), jejich řízení, přípravu a vybavení vojenským materiálem“ (Zákon č. 219/1999 Sb., § 1).

„Základním úkolem ozbrojených sil je připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení. Ozbrojené síly plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení“ (Zákon č. 219/1999 Sb., § 9).

§ 3 téhož zákona uvádí, že ozbrojené síly se člení na Armádu ČR, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Česká republika vytváří ozbrojené síly především k zajištění své bezpečnosti.

Síly a prostředky Armády České republiky lze využít k posílení základních složek IZS. Jejich pomoc je využívána při likvidačních pracích následků přírodních a antropogenních katastrof, kdy tyto situace nemohou zvládnout pouze základní složky IZS. Armáda plní zejména tyto úkoly:

- při záchranných pracích nasazením všech sil (včetně specialistů, např. chemiků, ženistů) a techniky (např. vrtulníků),
- při logistickém nebezpečí (náhradní ubytování a stravování),
- při zajištění veřejného pořádku a ochraně objektů. (Vilášek et al., 2014)

3.3.2 Báňská záchranná služba

Báňská záchranná služba patří mezi ostatní složky IZS, protože ji vymezuje samostatný zákon. Je nedílnou součástí hornické činnosti. Její úkoly a postavení jsou stanoveny Horním zákonem, Vyhláškou českého báňského úřadu o báňské záchranné službě a Služebním řádem schváleným Českým báňským úřadem. (Vilášek et al., 2014)

Dle zákona č. 44/1988 Sb., § 1 o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) stanovuje „zásady ochrany a hospodárného využívání nerostného bohatství, zejména při vyhledávání a průzkumu, otvírce, přípravě a dobývání ložisek nerostů, úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i bezpečnosti provozu a ochrany životního prostředí při těchto činnostech“.

Jinými slovy horní zákon stanovuje, že při hornických činnostech jsou orgány a organizace povinny zajišťovat záchranné služby, okamžitě odstraňovat nebezpečné stavy ohrožující bezpečnost a ochranu zdraví osob při práci a provést včas preventivní a zajišťovací opatření. (Vilášek et al., 2014)

Strukturu báňské záchranné služby tvoří:

- 1) Báňské záchranné stanice, kterými jsou:
 - Hlavní báňské záchranné stanice,
 - Závodní báňské záchranné stanice.
- 2) Báňské záchranné sbory báňských záchranných stanic a státní báňské správy.
(Vilášek et al., 2014)

3.3.3 Český červený kříž (ČČK)

Český červený kříž je humanitární občanské sdružení působící po celém území České republiky. Jeho působení je především v oblasti humanitární, sociální a zdravotní. Posláním ČČK je v souladu s ustanovením Ženevských úmluv, a to zejména předcházet a zmírňovat utrpení, podporovat vzájemné přátelství, porozumění a mír bez národnostních, náboženských, rasových či politických rozdílů. Chránit zdraví, život a úctu k lidské bytosti. (Vilášek et al., 2014)

Každá národní společnost Červeného kříže má za úkol poskytovat humanitární pomoc při válkách, katastrofách a jiných mimořádných událostech. Právě poskytování pomoci při katastrofách a jiných mimořádných událostech je jedním ze základních úkolů Červeného kříže, zakotveném v zákoně. Proto připravenost na možné vzniklé katastrofy patří mezi hlavní projekty Českého červeného kříže. (Vilášek et al., 2014)

3.3.4 Vodní záchranná služba Českého červeného kříže

Vodní záchranná služba patří do skupiny ostatních složek IZS jako sdružení občanů a jako neziskovou organizaci jí lze využít při likvidačních a záchranných pracích. Základem její činnosti je preventivní záchranná služba a poskytování první pomoci. Vodní záchranná služba ČČK je největší a nejstarší celostátní organizace věnující se vodnímu záchranářství, vzdělání a záchranářskému sportu. Její činnost je prováděna nejčastěji v letním období, kdy mají na starost bezpečnost na vodních lokalitách po celé České republice. Mezi hlavní čtyři pilíře své činnosti ČČK řadí:

- 1) poskytovat neodkladnou první pomoc na vodních plochách v jejich blízkosti, záchrana osob,
- 2) zajišťovat bezpečnost na bazénech, koupalištích, v aquaparcích,
- 3) vzdělávání záchranářů, juniorů až po specialisty všech složek IZS,
- 4) aktivní součást IZS. (Vilášek et al., 2014)

3.3.5 Horská služba

Jejími hlavními úkoly je vždy záchrana osob a poskytování první pomoci postiženým osobám. Její činnost probíhá především v horách během celého roku. Působí v Krušných, Jizerských a Orlických horách, v Beskydech, Šumavě, Jeseníkách a v Krkonoších. Horská služba podle Viláška et al., (2014) jako součást ostatních složek IZS plní tyto úkoly:

- provádí záchranné a pátrací akce a organizuje záchranné akce především v horském terénu,
- zajišťuje a poskytuje transport zraněných a první pomoc,
- zajišťuje a vytváří bezpečnost návštěvníkům hor,
- zajišťuje celé veřejnosti informace o povětrnostních a sněhových podmínkách a provádí hlídkovou činnost.

4 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI NA ŠUMPERSKU

4.1 Město Šumperk

Město Šumperk bylo založeno ve 13. století, kdy první písemnou zprávou byla zpráva z roku 1281. Město v této době mělo pouze pár obyvatel, ale s postupem let se rozšířilo dle dochovaných dokumentů z roku 1900 na město s počtem 11 636 obyvatel. Město zažilo několik významných pohrom, kdy dne 24.dubna 1513 vyhořelo celé město, v roce 1571, 1572, 1585, 1714, 1715 mohutné morové epidemie, 1591 katastrofální povodeň nebo v roce 1669 likvidační požár města. (Šumperk, 2012)

Vždy však fungovalo jako město s rozsáhlým správním hospodářstvím, se zachovalým zemědělstvím, vynikalo v textilní výrobě, v hutnictví a strojírenství, v kovoprůmyslu a stavebnictví a bylo kulturním centrem pro severozápadní Moravu. S tímto vším vždy souviselo nutné zajištění vedení města a s tím i systém zajištění bezpečnosti města a majetku jeho obyvatel. Již od roku 1991 v Šumperku vykonává tuto činnost zvolený starosta, který koordinuje činnosti organizací a zařízení ve správě města. (Šumperk, 2012)

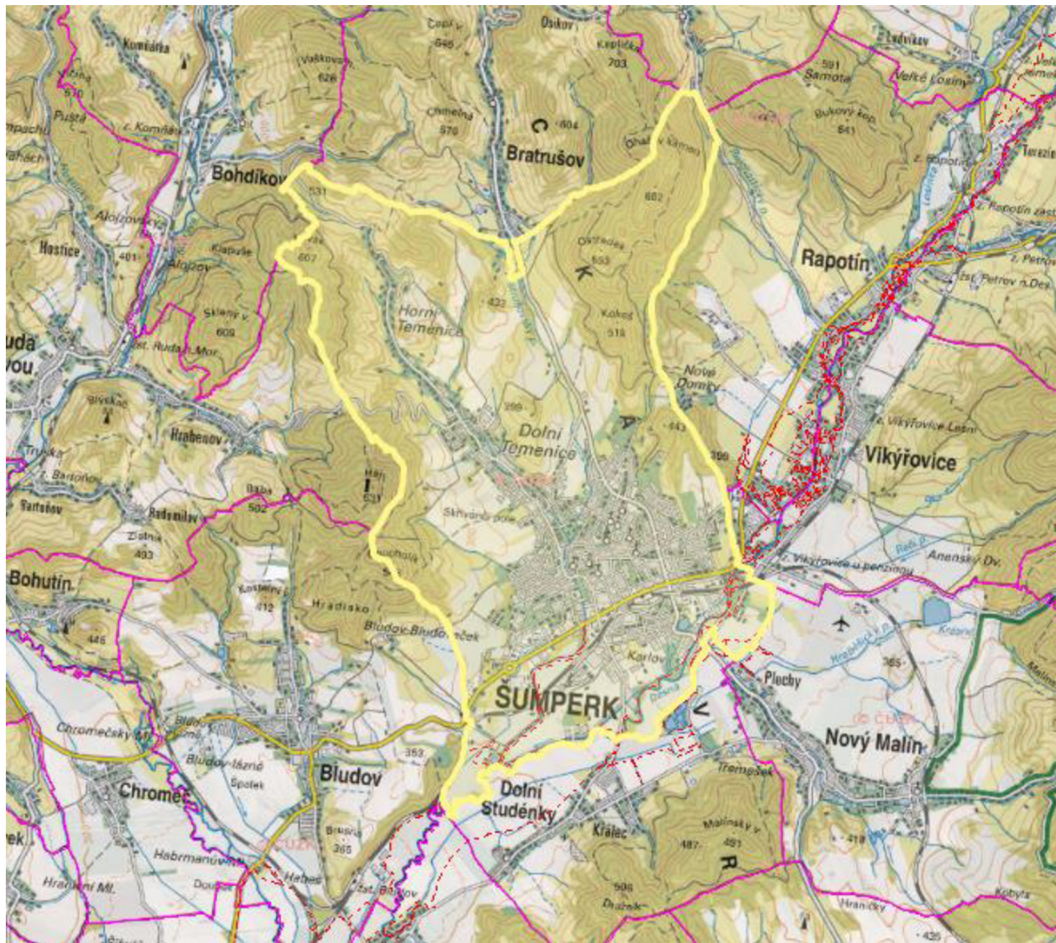
Z dochovaných zdrojů byl v roce 1458 ve městě založen první městský špitál a v roce 1873 první sbor dobrovolných hasičů. (Šumperk, 2012)

K zajištění bezpečnosti města byla od roku 1991 zřízena Městská policie, která měla 30 strážníků. Kromě Městské policie zajišťoval bezpečnost i místní hasičský záchranný sbor, který v roce 1991 měl celkem 35 příslušníků. Zásahy a výpomoc byla potřeba převážně u požárů, škodách na majetku a dopravních nehodách. V roce 1996 byl v Šumperku a jeho okolí velký rozmach radiokomunikace a telekomunikace. Pomocí systému vysílačů a zesilovačů bylo město plně informováno a umožňovalo tak obyvatelům města na všech dostupných rozhlasových stanicích a na 4 kanálech vysílání tehdejší české televize. Fungovaly veřejné telefonní automaty, fungovala jednotná telekomunikační síť a hromadná doprava funguje od roku 1985. (Nováková & Vlášek, 1997)

Z literárních zdrojů je patrné, že ochrana obyvatelstva i v dávné historii naplňovala stejnou podstatu, a to zajistit právní, organizační a materiální opatření, vedoucí vždy k jednomu cíli, a to ochraně obyvatelstva a jejich majetku ve všech podmínkách života. Ta již dříve pod různými názvy civilní ochrana, později civilní obrana, která funguje v ČR už více jak 75 let. (Martínek et al., 2003)

Obrázek 7

Popis území

4.2 Historie

Na konci 19. století se mimořádné události hlásily na ohoz radniční věže města, kde sloužila služba střídající se po 12 hodinách a ta hlásila směr a místo zásahu směrovými rýhami a v tomto směru pak vyvěsila prapor (bíločerveně pruhovaný), podle kterého se v daném směru hasiči pohybovali. Později se přešlo na používání telefonní linky, na kterou bylo vše hlášeno a odtud řízeno. Tehdejší strážníci totiž fungovali i jako hasiči a v noci místo praporu používali obří svítilnu určující směr zásahu. Po první světové válce vznikaly ve městech a vesnicích dobrovolné hasičské sbory, které zajišťovali jak prevenci, tak i zajištění bezpečnosti při všech mimořádných událostech. Při své práci používali telefonní síť a poplašnou zvonkovou síť. Po druhé světové válce se všechny mimořádné události a požáry vždy hlásily na dispečink Olomouckého kraje, do kterého spadala jak oblast Šumperk, tak i Zábřeh. Fungoval takzvaný dispečink, kde pracovala

operátorka, která zprávu přijala a vyhodnotila. Rozšířila se i telefonní síť a s tím spojená i možnost rychlého přivolání pomoci všem občanům v době mimořádné události. Postupnou modernizací, rozšířením komunikačních sítí se přecházelo na telefonní komunikaci do všech oborů a s tím rozvoji signálních a poplachových zařízení. Už tehdy byly schopny záchranné složky zasáhnout do krátké doby a tím zachránit jak spoustu lidských životů, tak i majetku a zajistit tak plnou bezpečnost obyvatel a jejich majetku. (Balážová, 2021)

4.3 Okres Šumperk

Okres Šumperk je rozsáhlou oblastí v okolí města Šumperka s přilehlými obcemi. Tato oblast zahrnuje 36 obcí s téměř 70 -ti tisíci obyvateli. Město Šumperk jako obec s rozšířenou působností (ORP) dle rozlohy a počtu obyvatel spadá na 2. místo ze 13 ORP v Olomouckém kraji. (Nečesánková, 2020)

Obrázek 8

SO ORP Šumperk

Oblast Šumpersko je oblastí, kde z dochovaných dat neproběhly žádné mimořádné události typu zemětřesení, výrazné polomy, hurikány, atmosférické poruchy nebo sněhové laviny. Oblast leží v dolině na povodí více řek, které jsou jediným možným ohrožením takto velké oblasti.

4.4 Povodně na Šumperku

Nepříjemné katastrofy ve formě povodní provází Šumpersko již od 18. století. Povodeň v roce 1591 byla co se týká počtu lidských obětí tragédií, nejbolestnější. Zemřelo dle dochovaných dokumentů a nalezených osob více jak 100 lidí. Povodně se strhly na toku v horní části řeky Desné, kdy pustošily nejvíce v dolní části Šumperka, z důvodu spojení Bratrušovského potoka a řeky Temenec. Tyto řeky vytvořily drtivý koridor, který zničil především pole, způsobil materiální škody, odplavil domy, stavení a dobytek. (Kobza & Nováková, 1997)

V roce 1774 byl zasažen Bratrušov, sousední vesnice Šumperka strašlivou bouřkou spojenou s krupobitím, které zničilo veškerou úrodu, zničeny byly především zahrady, vyvráceny stromy a voda a bahno odnášelo především suť, domy, chlévy a ovčince. (Kobza & Nováková, 1997)

Obrovská bouře s povodňovou vlnou výšky až 170 cm se přehnala v roce 1886, kdy s úderem několika blesků mnoho lidí přišlo následkem požáru a obrovským přívalem deště o střechu nad hlavou. Tato povodeň byla ohodnocena jako největší od roku 1591. (Kobza & Nováková, 1997)

Další pohromy byly datovány i v dalších 30 -ti letech z různých okolních měst a vesnic na Šumpersku, ale neměly takový drtivý dopad jako v letech předešlých. Vždy měly za následek katastrofální dopad na zemědělství, materiální škody a obživu jejich obyvatel. Povodně a velké bouře provázely Šumpersko až do roku 1984 a následně i v roce 1986, kdy byly dvě povodně za sebou. Příčinou bylo abnormální množství srážek, během dvou hodin za sebou jdoucích. Oranice, především zaplavila zahrady, studny, sklepy a bylo zaplaveno celkem 400 bytových objektů. Vznikly několika milionové škody, které měly drtivý dopad na fungování města Šumperk. (Kobza & Nováková, 1997)

4.4.1 Povodeň 1997

Nejdramatičtější událostí roku 1997 v Šumperku byly mohutné červencové záplavy, které velmi ovlivnily dění v městě Šumperku, ale také i v odlehlých okolních vesnicích a městech. Povodeň přišla ze všech stran, především však díky řece Desné. V tomto roce městská policie měla 28 strážníků, Hasičský záchranný sbor 35 členů a Sbor dobrovolných hasičů Šumperk-Temenice 20 členů. Funguje televizní vysílání šumperské televize Studio S (5x týdně) a je

přijímáno rádio Prima s dosahem do oblasti Šumperk, Zábřeh, Mohelnice a Jeseník, jedna z možností sdělovacích prostředků. (Nováková & Vláčel, 1998)

Celá povodňová situace trvala od šestého července do konce měsíce července. Stav ohrožení byl vyhlášen v 15 -ti okresech povodí Moravy. Tato povodeň byla způsobena mimořádnými, velmi intenzivními dešťovými srážkami. Postupně za těchto výrazných dešťových srážek byl přetížen a nastal velký plošný odtok vody. Na Šumpersku povodeň postihla hlavně město Jindřichov, Ostružnou, kde byly zničeny hlavně komunikační spoje a domy. Díky silnému proudu řeky Desné a jejich přítoků vody velmi rychle kulminovala a pokračovala v zatopení obce Kouty nad Desnou. Voda z koryta řeky vymlela velkou část Vernířovic, Sobotín, Velké Losiny, Petrov nad Desnou, Vikýřovice, Rapotín a zaplavilo městskou a komunikační část města Šumperka, obce Bohdíkov, Bohutín, Hanušovice, Tlumačov, Zábřeh a další. (Matějčík, 1998)

Nejvyšší průtok v korytě řeky Moravy byl datován 8. července 1997. Tento proud řeky dále pokračoval přes další obce jako je Litovel, Olomouc, Přerov a pokračoval dále mimo okres Šumperka. (Matějčík, 1998)

Až 21. července 1997 byl odvolán 3. stupeň povodňové aktivity v celém okrese Šumperk. Na okrese Šumperk byly zničeny mnohé komunikace, 120 km silnic, strženo a poškozeno 222 mostů, mimo provoz se dostalo 75 km tratí. Bylo zpětrhané elektrické a telefonní vedení, byla přerušena vodovodní a plynová potrubí a celkem bylo zasaženo 45 měst a obcí a evakuováno nad 3,6 tisíc obyvatel. (Matějčík, 1998)

Díky takto rozsáhle mimořádné události, jako byla povodeň v roce 1997, byla dosažena součinnost všech složek Integrovaného záchranného systému. Zapojeno bylo Vojsko civilní obrany, Policie a Hasičské sbory. Fungovala ústřední povodňová komise a ústřední krizový štáb, který měl sídlo v městě Olomouci. (Matějčík, 1998)

4.4.2 Povodeň 2020

Další tragickou povodní byly povodně v roce 2020, kdy následky povodní postihly Uničovsko a část Šumperska. Přívalové deště zaplavily a zničily domy, zničily chodníky, vytrhaly asfalt na zdejších komunikacích, strhly mosty a měly na svědomí i jednu lidskou oběť. Evakuováno bylo několik desítek osob, které povodeň zasáhla nejvíce. Z okresu Šumperk byl nejvíce zasažen Šumvald a jeho místní část Břevenec, kde vylitá voda z řeky dosahovala na několika místech až přes metr vysoko. Dalším bezprostředním ohrožení v obci Šumvald bylo přelití místního Šumvaldského rybníka, kde zbývalo pouhých 5 centimetrů do vzniku přelití. Kdyby k této události došlo, byly by zatopeny i další přilehlé obce jako Lazce nebo Nová Dědina. (Tauberová, Berger, Krňávek & Vránová, 2020)

Tato povodeň sebou nesla u mimořádnou událost, která byla tehdy v televizním vysílání, kdy byla vyhlášeno pátrání po ženě, která se ztratila při povodních. Žena, po které záchranáři pátrali, byla nejspíše unesena proudem potoka, který jí protékal kolem jejího domu. Z dostupných zdrojů se žena šla podívat, jak stoupá voda. V momentě, kdy vstoupila ke kraji potoka, břeh se utrhł a voda jí stáhla společně s okrajem řeky směrem po proudu. Soutok Oskavy a Oslavy přes noc začal kulminovat v ranních hodinách, kdy hladina řeky byla na 3. stupni povodňové aktivity. (Tauberová et al., 2020)

Během záchranných a likvidačních prací se podíleli hasiči z celého území Olomouckého kraje, kdy bylo nasazeno až 60 profesionálních a dobrovolných jednotek. Pro evakuované osoby bylo zřízené nouzové ubytování na učilišti v Uničově. Největší pomoc osobám a obcím, kterým se voda dostala až do domácností nabízeli pracovníci Charity v Uničově. (Tauberová et al., 2020)

4.5 Požáry na Šumpersku

4.5.1 Požár divadla v Šumperku

Dne 25. října 1994 byl Šumperk postižen nesmírnou tragédií. Divadelní budova kompletně lehla plamenem, zničeny byly všechny interiéry. Budova divadla byla historicky zachována a vzkříšena už v roce 1989 ihned po revoluci a zaměstnávala několik výborných herců. Zdrucující byla zpráva hlavně pro vedení divadla a všechny příznivce divadla v Šumperku. Záchranné a likvidační práce prováděli hasiči města Šumperka a Temenice, došlo pouze k materiálním a kulturním škodám, lidé tenkrát v budově nebyli naštěstí přítomni. Tenkrát se zvedla obrovská vlna solidarity mezi občany města Šumperka a jeho okolím a jenom díky jejich darům a darům sponzorů se podařilo sbírkou šest a půl milionů korun divadlo opět vzkřísit. (Krejčí, 2014)

Dle vyšetřovatelů byl za činem neznámý žhář, který po celém divadle rozlil hořlavinu, která měla s ohněm nedozírné následky. Divadlo se podařilo obnovit a znovu dát do provozu až 1. října 2000. (Krejčí, 2014)

4.5.2 Požáry v obci Oskava 2012

Dne 9. února 2012 zpustošil rozsáhlý požár dřevařskou dílnu v Oskavě. Příčina požáru nebyla zjištěna a škoda byla vyčíslena na 2 milióny korun. Hořel objekt bývalého kravína, kterou majitel využíval k dřevovýrobě a z části i k vlastnímu bydlení. Požár byl zdrucující pohromou jak pro majitele, tak hlavně pro několik jeho zaměstnanců, kteří tímto přišli o práci. (Kubová, 2012)

Další drtivým požárem v obci Oskava byl datem 6. srpna 2012 v části Oskavy-Bedřichov. Hořel les, který díky silnému větru rychle postupoval. Zasažovalo sedm hasičských jednotek.

Kromě hasičů Šumperka, Uničova, Temenice, Oskavy, Nového Malína přijel na pomoc i oddíl dobrovolných hasičů z Troubelic. Díky silnému větru se dál oheň šířil, zachvátil několik hektarů lesa a na pomoc tenkrát přiletěl i letoun s cisternami vody. Naštěstí nebyl nikdo zraněn. Celkem byla zničena plocha lesa o rozloze 100 x 300 metrů a letadlo k požáru letělo čtyřikrát s 6-ti kubíky vody. Obtížný byl terén, a hlavně hrozba hrozícího dalšího požáru. (Kubová, 2012)

4.6 Ochrana obyvatelstva Šumperska

Na základě rozsáhlých povodních v městě Šumperk a okolí v roce 1997 město přistoupilo ke zmapování celé situace a provedlo aktualizaci a vypracování podrobného povodňového plánu, který zajišťuje bezpečnost, efektivnost v zavedeném systému v době mimořádných událostí. (Šumperk, 2018)

Byl vytvořen digitální povodňový plán města Šumperka a digitální povodňový plán ORP (Obec s rozšířenou působností) Šumperka, kde občané na jednom místě naleznou všechny důležité informace. Dále obsahuje i vývoj meteorologických situací, stavy hladin řek a srážkoměrů. Jsou zde vypsána i důležitá čísla na tísňové linky, znázorněné digitální mapy, které mohou občanům ukázat všechny záplavové území, evakuační střediska, pomoc po povodních apod. (Šumperk, 2018)

Město Šumperk má vypracované i brožury pro obyvatelstvo, které jsou volně dostupné pro každého občana na stránkách města Šumperka. Zajímavostí je, že na těchto stránkách jsou vypracované informační letáky, které obsahují obrázkové návody na varování obyvatelstva, informace o evakuačním zavazadle a informace o nouzových zásobách v domácnostech. I nejmladší obyvatelé měst a okolních obcí obrázkovou formu jistě ocení.

4.6.1 Povodňový plán města Šumperka

Tento povodňový plán je vypracován jak pro obyvatelstvo města Šumperka, tak i pro okolní obyvatelé Šumperska. Obsahuje tři hlavní části, věcnou, organizační a grafickou část. (Nečasánková, 2020)

Občané ve věcné části plánu naleznou podrobné informace o charakteristice území z pohledu záplavových území, významných vodních toků, hydrologických, klimatických a geomorfologických poměrů. Systém obsahuje aktuální informace hlášených povodňových stavů, srážkové stanice, předpovědi počasí a hlášenou povodňovou službu. Jednou z nejdůležitějších částí je opatření k ochraně před povodněmi, kde občané naleznou přípravná a aktuální opatření v době povodní a v době po povodni. (Nečasánková, 2020)

Organizační část zahrnuje dokumentaci k zajištění veškeré organizace v době povodní, povodňové ochrany pro občany, činnost a jednání povodňové komise. Její odpovědnost včetně jednotlivých členů komise města, hlavních činnosti IZS a dalších účastníků systému ochrany občanů před povodněmi, přímé činnosti občanů při povodni, pokyny pro evakuaci, organizaci dopravy a dokumentaci k vyhodnocení mimořádné události. (Nečesánková, 2020)

Grafická část je věnována veškerému grafickému znázornění pomocí map povodňových území, vodních toků, hlásných profilů, daných objektů povodňového plánu. Obsahuje místní informační systémy, důležité organizační informace včetně dopravy a souhrnnou mapu, která je rozdělena na určité hlásné profily, srážkoměrné stanice, ohrožené objekty, evakuační místa, místa ke shromažďování, evakuační a přijímací středisko a možnost stravování a ubytování během probíhající mimořádné události. (Nečesánková, 2020)

4.6.2 Povodňový plán ORP Šumperk

V tomto povodňovém plánu jsou zpracovány veškeré důležité informace na základě metodických pokynů v době probíhajících mimořádných událostí. Veškeré obyvatelstvo Šumperska má možnost do toho systému nahlédnout cestou internetových stránek města Šumperka. Tento zpracovaný systém obsahuje podrobné informace o důležitých kontaktech (hasiči, ZZS, Policie, Městská policie), včetně kontaktů na hlášení poruch (elektřina, plyn), způsoby varování a informování obyvatelstva o mimořádné události. (Nečesánková, 2020)

Dále obsahuje podrobný povodňový plán ORP Šumperk, který zahrnuje veškeré obce v okolí města Šumperka a občané zde mohou získat podrobné informace pro danou obci s veškerými informacemi krizového řízení. Jsou zde pokyny pro občany ve formě brožurek, informace o evakuačních střediscích, přijímacích střediscích, možnostech nouzového ubytování a evakuačních míst. O každé mimořádné události typu povodeň je například vedena povodňová kniha, ve které jsou záznamy nahlášených, přijatých a odeslaných zpráv a výsledcích hlášení povodňových hlídek. Občané zde najdou i místní informační systémy – hlásiče v okolí řeky Desné, která je největší hrozbou pro město Šumperk a celé okolí s ostatními přítoky. (Nečesánková, 2020)

Důležitou informací pro obyvatelstvo jsou evakuační postupy, jak se zachovat během povodně při evakuaci, obsah evakuačního zavazadla a jakým způsobem evakuovat hospodářská zvířata. Také zde občané naleznou cenné rady o likvidaci zasažených potravin během povodní, jaké potraviny skladovat a jaké potraviny zlikvidovat. Plán obsahuje i zásady první pomoci při zasažení dezinfekčními přípravky. (Nečesánková, 2020)

Velkou výhodou tohoto systému je i grafická dokumentace, která obsahuje mapy s vyznačenými vodními toky, hlásnými profily, objekty povodňového plánu a uživatelskými mapami, které může využít samotný občan. (Nečesánková, 2020)

5 CÍLE

5.1 Hlavní cíl

- 1) Na základě rešerše literárních zdrojů pojednat o historii a současném stavu zabezpečení ochrany obyvatel města Šumperka pro případ vyhlášení mimořádné situace.
- 2) Pozornost při řešení tématu zaměřit na zjištění stavu dostupnosti informačních zdrojů týkajících se zabezpečení ochrany zdraví a majetku.
- 3) Formou dotazníkového šetření u vybraného vzorku veřejnosti zjistit aktuální stav znalostí v problematice zabezpečení informační podpory obyvatelstva. Získané výsledky poté analyzovat a na základě analýzy specifikovat návrhové opatření.
- 4) Práci zpracovat jako teoretické pojednání zahrnující sociologické šetření v souladu s požadavky na formální úpravu závěrečných prací na FTK UP v Olomouci.

5.2 Dílčí cíle (dotazníkové šetření)

- 1) Zjistit znalost respondentů o dostupnosti informačních zdrojů.
- 2) Zjistit znalost respondentů v případě vzniku mimořádné události (povodeň).
- 3) Zjistit, zda dostupné informace jsou pro respondenty dostačující.

6 METODIKA

Sociologické (dotazníkové) šetření (výzkum) u nahodilých respondentů mužů, žen v různých věkových kategoriích z města Šumperk a jeho okolí.

6.1 Výzkumný soubor

Dle statistiky návštěv elektronického dotazníkového šetření si dotazník zobrazilo celkem 314 osob, dokončilo 158 osob, 2 lidé dotazník z nějakého důvodu celý nedokončili, ale jsou započítáni do celkového počtu 160 -ti (51,0%) osob. Dotazník si zobrazilo a nevyplnilo 154 (49,0%) osob. Celková úspěšnost vyplnění dotazníku byla 51,0 %.

6.2 Metody sběru dat

Ve výzkumu byla použita metoda kvantitativního šetření, které mělo za cíl získat adekvátní informace na dané téma. Použitou metodou byl dotazník, který byl anonymní, dobrovolný a zpracovaný elektronicky. Probíhal v době od 11.3.2022 do 3.4.2022. Jeho dostupnost byla pro každého, který měl přístup k mobilní a počítačové síti a jeho vyplnění netrvalo déle jak 10 minut. Úvod dotazníku obsahoval informace o studentovi a nastínil respondentům význam dotazníkového šetření. Dotazník byl sestaven tak, aby otázky byly jednoduché, byly položeny srozumitelně a se správně formulovanými cílenými otázkami, kterých bylo 24. Otázky byly formulovány tak, abychom pomocí získaných informací zpracovali možnou odpověď na výzkumné cíle. V dotazníku byly použity dvě otevřené otázky a 22 otázek s již formulovanými odpověďmi. Otázka č. 1, 2 a 3 byly kladeny tak, abychom získali představu o respondentech (věk, pohlaví, obec-město ve kterém žijí). Další otázky č.4, 5, 6, 7 byly směřovány cíleně, abychom získali přehled o informovanosti osob z pohledu všeobecných znalostí o povodňovém plánu (jestli ví co je povodňový plán, zda jejich obec-město má povodňový plán a kde se o něm dozvěděli). Otázky č. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 byly kladeny záměrně, abychom měli představu, zda obyvatelé města a obcí mají v podvědomí základní znalosti pojmů jako jsou zkratky IZS, SPA, stupeň povodňové aktivity, pojem evakuace, evakuační zavazadlo, signál a délka tónu signalizace mimořádné události. Postupnými dotazy jsem se dostali na otázky č. 15, 16, 17, které se týkaly dalších znalostí dotázaných. Jak se v dané situaci v době mimořádné události zachovat a jestli znají jaké možnosti nouzového ubytování město-obec nabízí a kde. Otázkou č. 18, 20, 21, 22 a 23 jsme chtěli zjistit, zda již někdy byli respondenti o pokynech k mimořádné události informováni a zda rozumí všem dosud sděleným a získaným informacím obcí-městem. Rozhodující otázkou byla otázka č.24 na konec dotazníku, kde jsme položili otázku zaměřenou

na spokojenost dotazovaného s prevencí mimořádných událostí v jejich obci-městě a zda jsou podané informace srozumitelné a dostačující. Dotazovaní se zde mohli volně vyjádřit, co by chtěli změnit, navrhnout a uvést konkrétní připomínku k danému tématu, která by napomohla vyřešit neznalost a neinformovanost občanů na Šumpersku.

6.3 Statistické zpracování dat

Pro statistické zpracování a analýzu dat byl využit MS Excel a internetový program SURVIO v placené verzi. Tato verze umožňuje zákazníkovi sesbírat data od více než 100 respondentů a je zde možné přemostění otázek, díky kterému dochází u některých zadaných otázek vyplnění jen od respondentů, kterých se otázka přímo týká. Tímto je zachována logičnost a návaznost mezi otázkami. Touto možností se liší placená verze od verze neplacené. Postupně v programu byla vyhodnocena veškerá získaná data a rozebrány každé odpovědi k otázkám v dotazníkovém šetření. V otázkách, kde mohli respondenti volně vpisovat své náměty, připomínky a volně se vyjádřit, program veškeré jejich odpovědi zpracoval a vyhodnotil zvlášť v tabulkách. Výsledky byly celkově zpracovány do grafů, statisticky vypočítány, ověřeny a každý majitel placené verze si mohl následně oskenovat a uložit veškerá ověřená data. Následně všechny oskenované výsledky byly vloženy do praktické části bakalářské práce. V následné kapitole jsou výsledky konkretizované ke každé otázce a pro lepší představu i vložený graf získaných výsledků. Výsledky jsou zde znázorněny čísly a v textu jsou popsány i v procentech. U otevřených otázek je v bakalářské práci uvedeno co nejvíce relevantních odpovědí, které respondenti dle vlastního uvážení v dotazníku uvedli. Některé odpovědi se i několikrát shodovaly.

7 VÝSLEDKY

Na základě získaných dat z programu SURVIO byla zjištěna tato data. Obrázek navazuje na kapitolu 6.1 Výzkumný soubor.

Obrázek 9

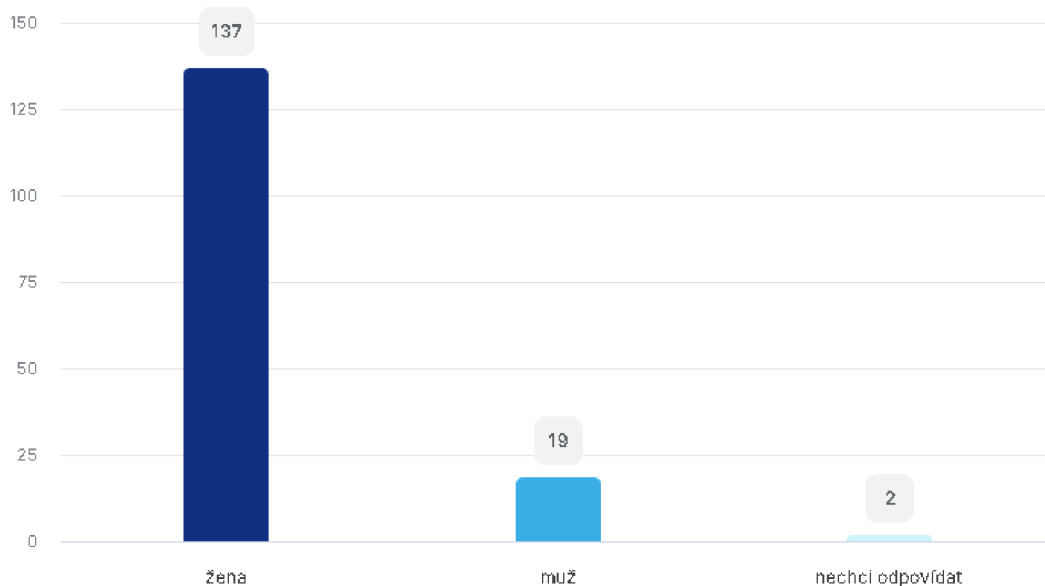
Statistika respondentů

Stav dotazníku	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Dokončený	158	50,3
Nedokončený	2	0,7
Pouze zobrazený	154	49,0
Celkem	314	100,00

Otázka č. 1 byla směřována na zjištění pohlaví respondentů, kteří dotazník vyplnili. U této položené otázky byla vždy na výběr pouze jedna správná odpověď.

Obrázek 10

Pohlaví respondentů

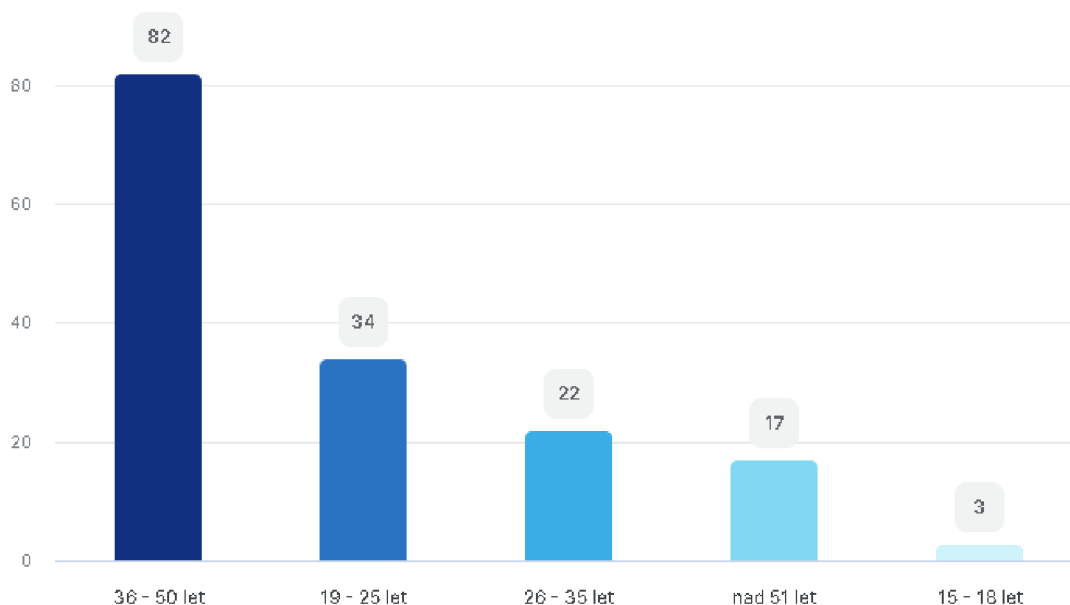

Z grafu je zřejmé, že ze 158 -ti respondentů bylo 137 (86,7%) respondentů ženského pohlaví, 19 (12,0%) respondentů mužského pohlaví a 2 (1,3%) respondenti nechtěli na tuto otázku odpovědět.

Otázka č. 2 byla zaměřena na zjištění věkové kategorie respondentů. I zde bylo možné uvést pouze jednu správnou odpověď.

Obrázek 11

Věková kategorie respondentů

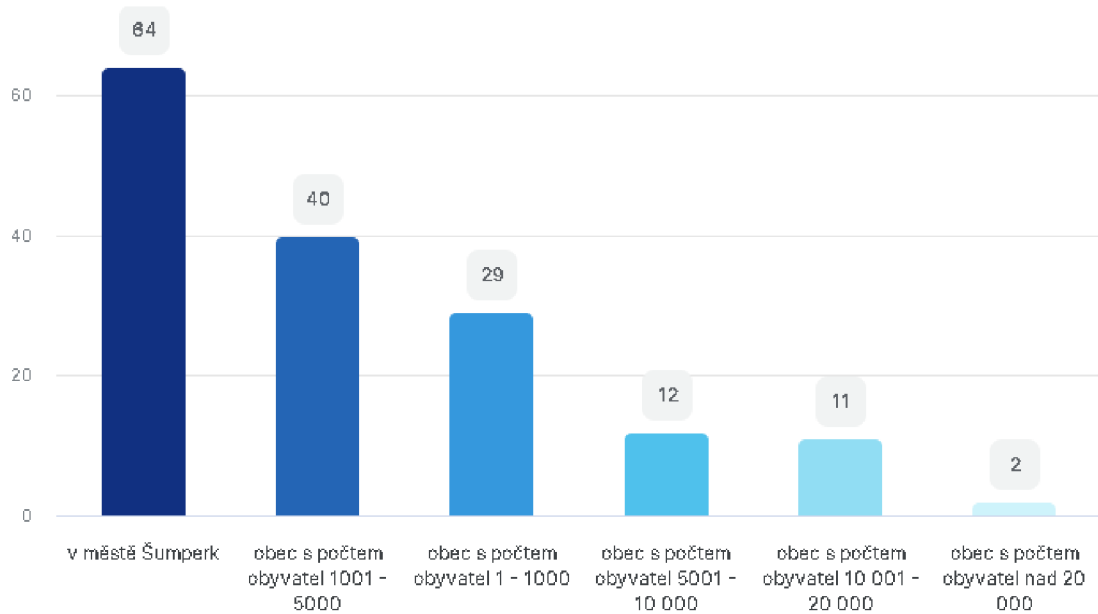

Ze 158 -ti dotazovaných respondentů uvedlo, že 3 (1,9%) respondenti jsou ve věkovém rozmezí od 15–18 let, 34 (21,5%) respondentů uvedlo věk od 19–25 let, 22 (13,9%) respondentů je ve věku 26–35 let, 82 (51,9%) respondentů uvedlo věkové rozmezí od 36–50 let a 17 (10,8%) respondentů uvedlo věk nad 51 let.

V otázce č. 3 nás zajímalo v jaké obci respondenti žijí. Respondenti měli na výběr pouze jednu správnou odpověď.

Obrázek 12

Zjištění obce respondentů

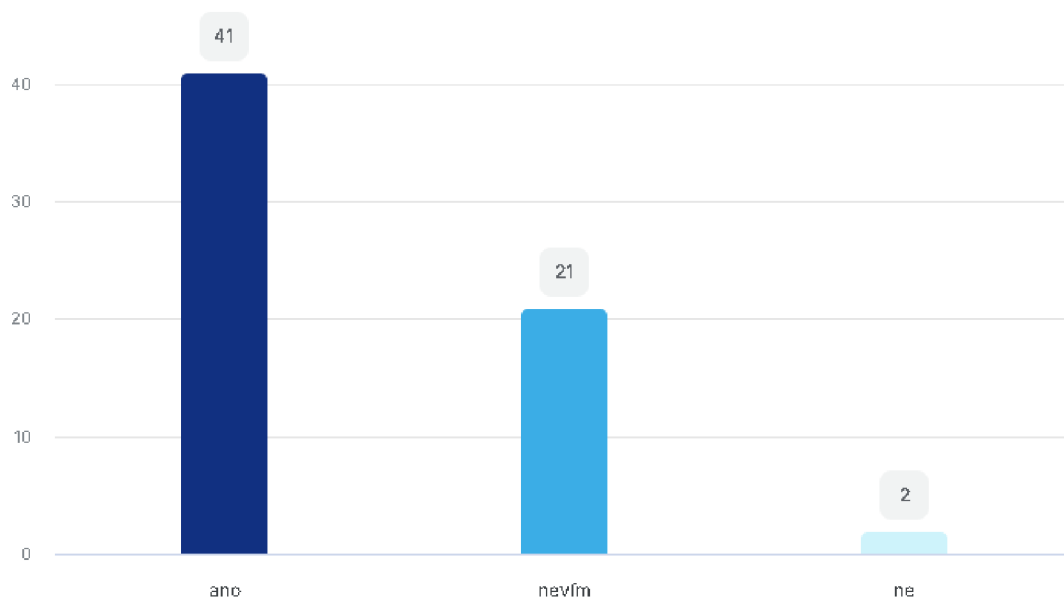

Ze 158 -ti vyplněných dotazníků je zřejmé, že 64 (40,5%) respondentů žije ve městě Šumperk. 40 (25,3%) respondentů žije v obci s počtem obyvatel v rozmezí od 1001–5000 obyvatel, 29 (18,4%) respondentů žije v obci s rozmezím obyvatel od 1 – 1000, 12 (7,6%) respondentů žije v obci s počtem obyvatel v rozmezí od 5001 – 1000, 11 (7,0%) respondentů žije v obci s počtem obyvatel od 10 001 – 20 000 a v obci s rozmezím obyvatel nad 20 000 žijí 2 (1,3%) respondenti.

Otázka č. 4 byla zaměřena na zjištění, zda obyvatelé města Šumperka vědí o vypracovaném povodňovém plánu města. Tuto otázku vyplňovali pouze respondenti, kteří v otázce č. 3 uvedli, že žijí ve městě Šumperk. Na výběr byla pouze jedna odpověď.

Obrázek 13

Znalost o vypracovaném povodňovém plánu města Šumperk

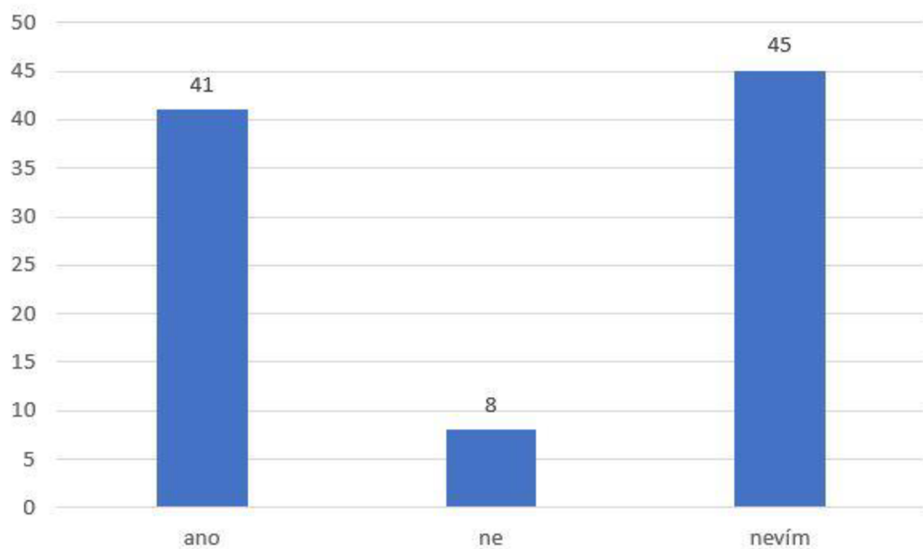

Z celkových 64 -ti vyplněných odpovědí od respondentů jsme zjistili, že 41 (64,1%) respondentů ví o vypracovaném povodňovém plánu města Šumperka, naopak 21 (32,8%) respondentů neví o vypracovaném povodňovém plánu města. a 2 (3,1%) respondenti odpověděli, že město Šumperk nemá vypracovaný povodňový plán.

Otázka č. 5 byla směřována pro respondenty, kteří v otázce č. 3 odpověděli, že žijí v obcích v rozmezí od 1 až nad 20 000 obyvatel. Otázka byla nastavena na výběr pouze jedné správné odpovědi.

Obrázek 14

Znalost o vypracovaném povodňovém plánu obcí

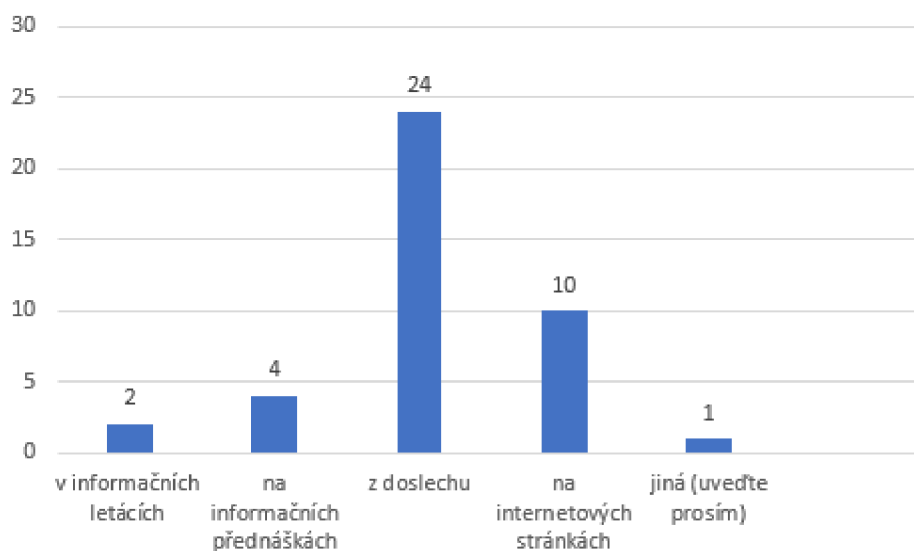

Z 94 -ti respondentů odpovědělo na otázku č. 5 45 (47,9%) respondentů, že neví o vypracovaných povodňových plánech své obce. 41 (43,6%) respondentů odpovědělo, že jejich obce mají vypracovaný povodňový plán obce. 8 (8,5%) respondentů si myslí, že jejich obec nemá vypracovaný povodňový plán obce.

V otázce č. 6 jsme se zaměřili na zjištění informací, kde se obyvatelé města Šumperka dozvěděli o zpracovaném povodňovém plánu města. Na otázku odpovídali respondenti, kteří u otázky č. 4 odpověděli „ano“. Zde byla nastavena pouze jedna správná odpověď.

Obrázek 15

Zjištění informací o zpracovaném povodňovém plánu města Šumperk

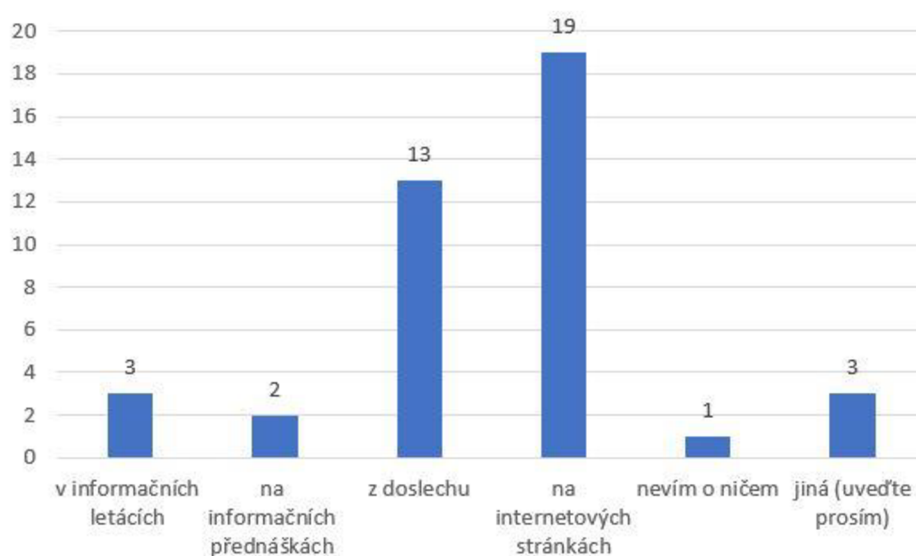

Ze 41 respondentů odpovědělo 24 (58,5%), že získalo informace „z doslechu“ o zpracovaném povodňovém plánu. 10 (24,4%) respondentů uvedlo, že informace získali „na internetových stránkách“, 4 (9,8%) respondenti uvedli, že informace získali „na informačních přednáškách“, 2 (4,9%) respondenti uvedli, že informace získali „v informačních letácích“ a 1 (2,4%) respondent uvedl možnost jiná, kde uvedl „někde jsem o tom četl“.

V otázce č. 7 jsme se zaměřili na zjištění informací, kde se obyvatelé obcí, kteří odpověděli u otázky č. 5 „ano“, dozvěděli o zpracovaném povodňovém plánu města. Zde byla nastavena pouze jedna správná odpověď.

Obrázek 16

Zjištění informací o zpracovaném povodňovém plánu obcí

Ze 41 respondentů 19 (46,3%) respondentů odpovědělo „na internetových stránkách“, 13 (31,7%) respondentů, že informace získali „z doslechu“, 3 (7,3%) respondentů odpovědělo „v informačních letácích“, 3 (7,3%) respondenti uvedli:

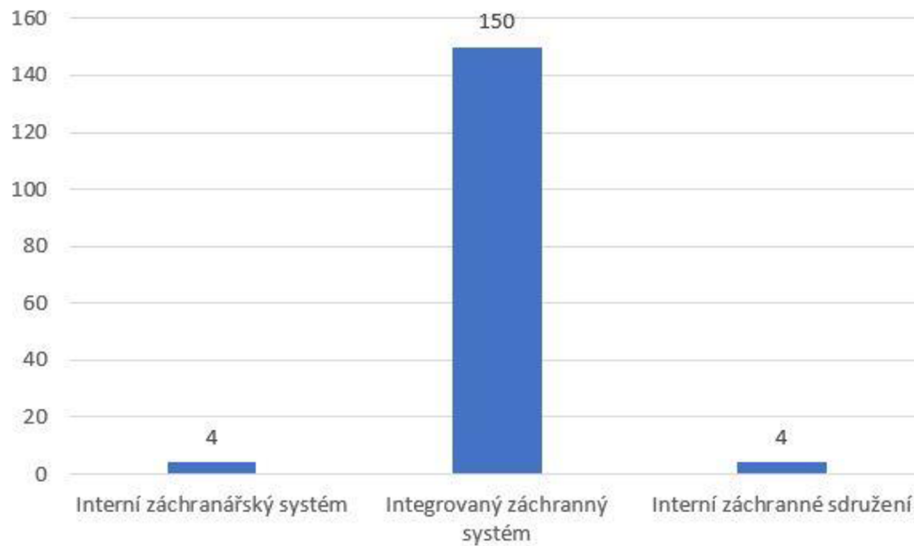
- „myslím si, že existuje“
- „někde jsem to viděla“
- „viděla jsem nejspíš na vývěsce obce“,

2 (4,9%) respondenti odpověděli na otázku odpovědí „na informačních přednáškách“ a 1 (2,5%) respondent odpověděl, že „nevím o ničem“.

Otázka č. 8 byla směřována na znalosti zkratky „IZS“.

Obrázek 17

Význam zkratky „IZS“

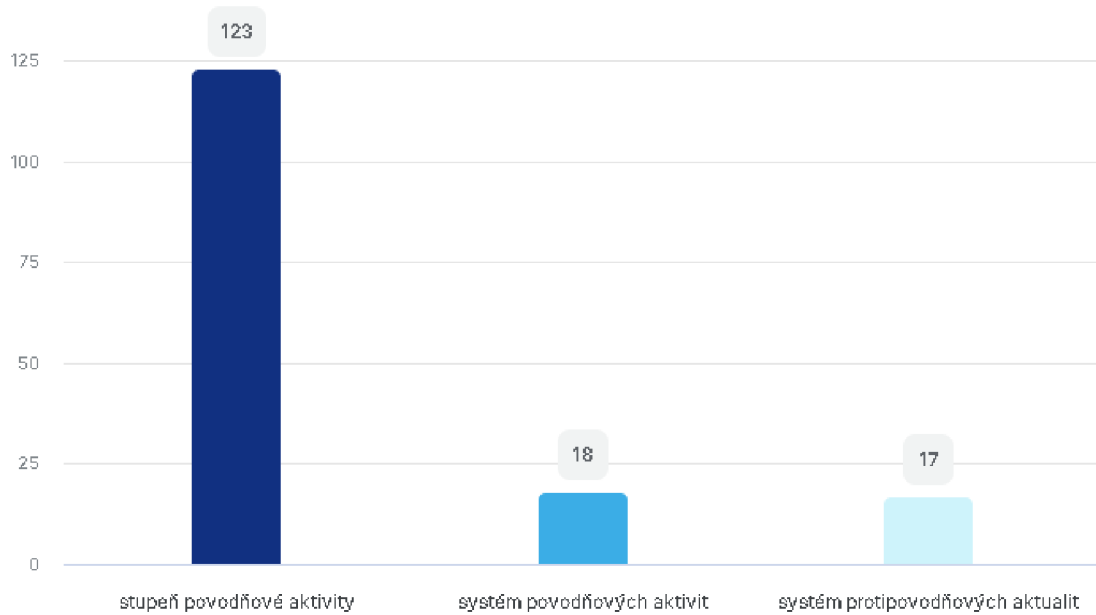

Na otázku odpovědělo ze 158 -ti vyplněných dotazníků 150 (95,0%) respondentů správně „Integrovaný záchranný systém“, 4 (2,5%) respondenti odpověděli špatně „Interní záchranný systém“ a 4 (2,5%) respondenti také špatně „Interní záchranné sdružení“. Jeden respondent na tuto otázku neodpověděl.

Otázka č. 9 byla směřována na znalosti zkratky „SPA“.

Obrázek 18

Význam zkratky „SPA“

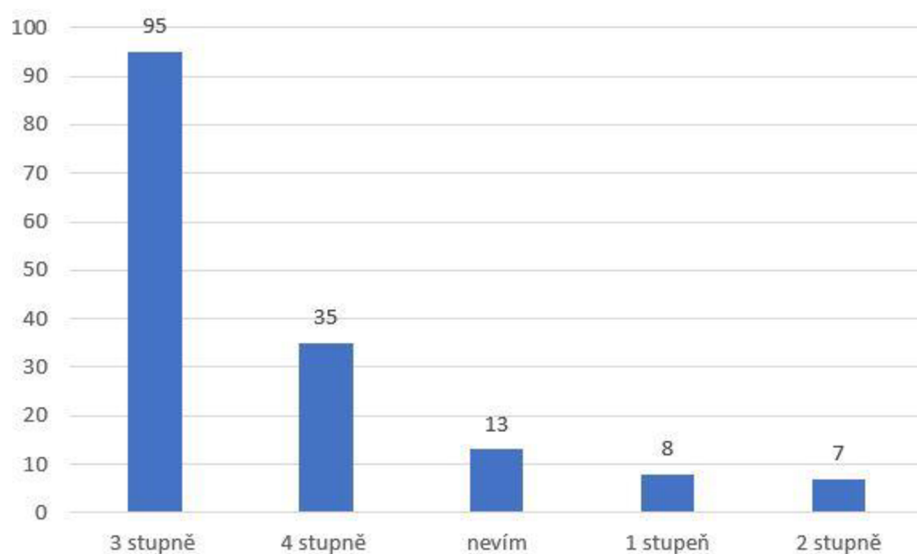

Ze 158 -ti dotazovaných odpovědělo 123 (77,8%) respondentů, že zkratka SPA znamená „stupeň povodňové aktivity“, což byla správná odpověď. Na špatnou odpověď „systém povodňových aktivit“ odpovědělo 18 (11,4%) respondentů a na špatnou odpověď „systém protipovodňových aktualit“ odpovědělo 17 (10,8%) respondentů.

Otázka č. 10 byla zaměřena na stejné téma jako otázka č. 9. V otázce se ptáme na počet stupňů povodňové aktivity, které se vyhlásují při vyhlášení povodně. Na otázku byla pouze jedna správná odpověď.

Obrázek 19

Stupně povodňové aktivity

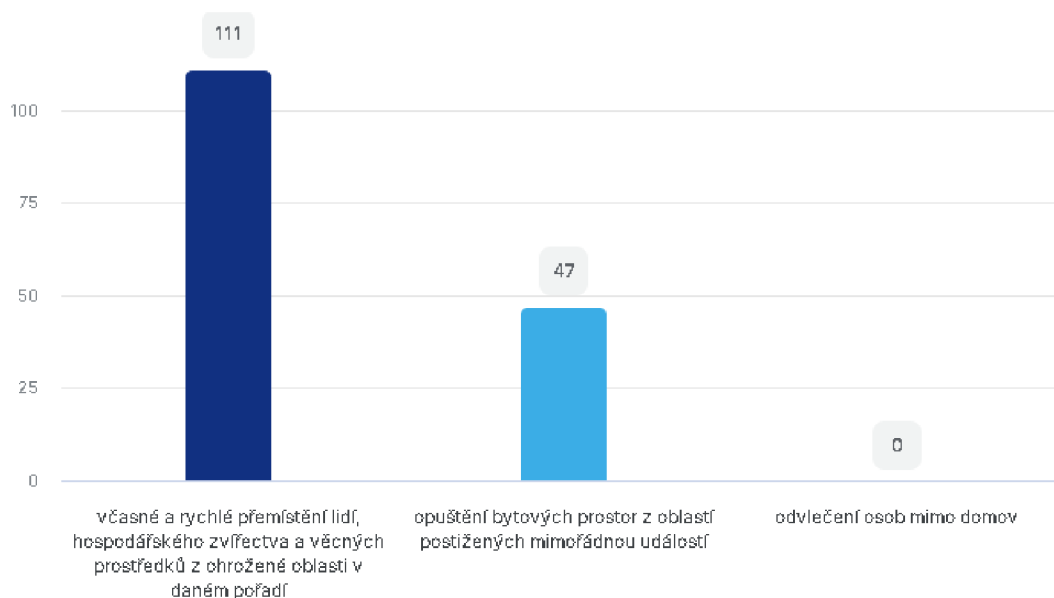

Ze 158 -ti vyplněných odpovědí většina odpověděla správně. Celkem 95 (60,1%) respondentů odpovědělo „3 stupně“, 35 (22,2%) respondentů odpovědělo „4 stupně“, 13 (8,2%) respondentů odpovědělo „nevím“, 8 (5,1%) respondentů odpovědělo „1 stupeň“ a 7 (4,4%) respondentů odpovědělo „2 stupně“.

Otázka č. 11 je zaměřená na pojem evakuace a co tento pojem znamená. Na odpověď byla pouze jedna správná odpověď.

Obrázek 20

Pojem evakuace

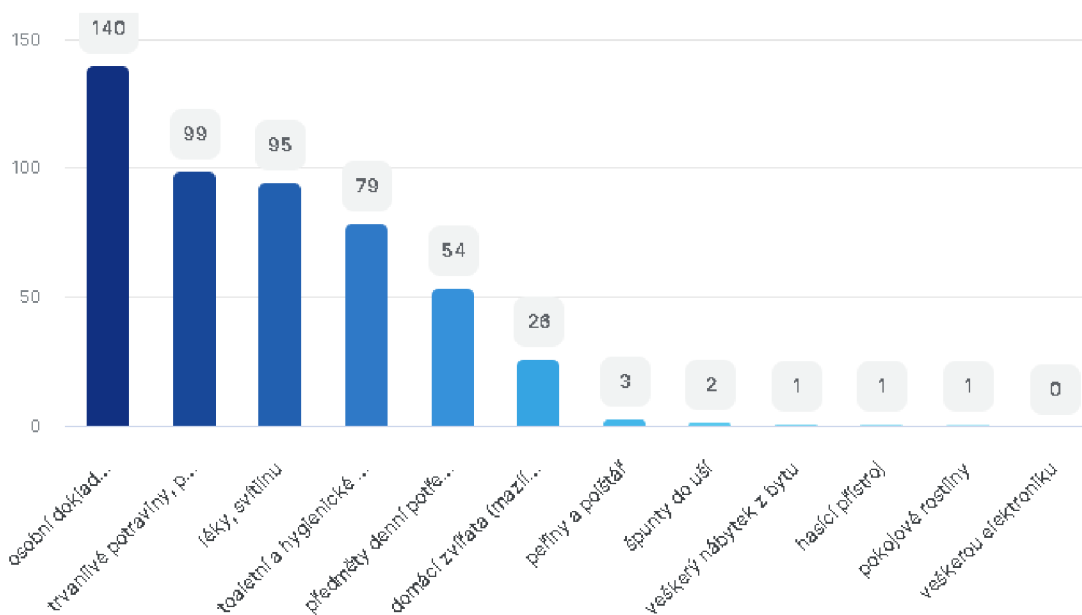

Ze 158 -ti vyplněných dotazníků odpovědělo 111 (70,3%) respondentů, že pojem evakuace znamená „včasné a rychlé přemístění lidí, hospodářského zvířectva a věcných prostředků z ohrožené oblasti v daném pořadí“. 47 (29,7%) respondentů odpovědělo, že pojem evakuace znamená „opuštění bytových prostor z oblastí postižených mimořádnou událostí“. Žádný z respondentů neodpověděl, že pojem evakuace znamená „odvlečení osob mimo domov“.

Otázka č. 12 byla zaměřena na znalost obsahu evakuačního zavazadla s následným možným přemístěním do nouzového ubytování. Tato otázka byla nastavena na výběr z více možností.

Obrázek 21

Obsah evakuačního zavazadla

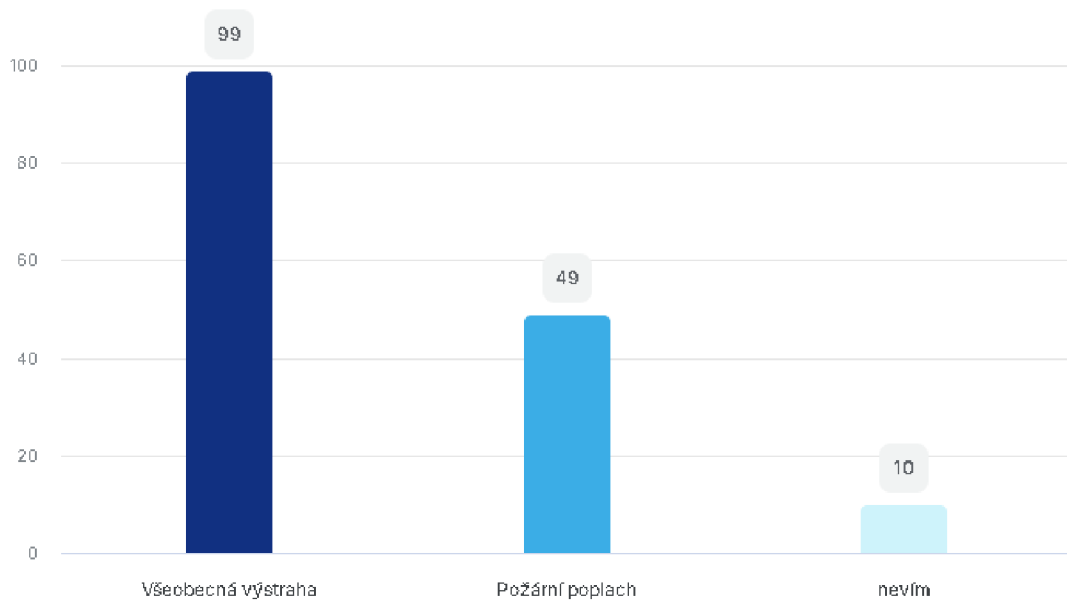

Z odpovědí respondentů je zřejmé, že skoro každý respondent je informován o správném obsahu evakuačního zavazadla. 140 (88,6%) respondentů vybralo odpověď – „osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti“. 99 (62,7%) respondentů vybralo odpověď – „trvanlivé potraviny, pitná voda“, 95 (60,1%) respondentů vybralo odpověď – „léky a svítilnu“. 79 (50,0%) respondentů vybralo odpověď – „toaletní a hygienické potřeby“. 54 (34,2%) respondentů vybralo odpověď – „předměty denní potřeby, jídelní misku a příbor“, 26 (16,5%) respondentů vybralo odpověď – „domácí zvířata (mazlíci)“. 3 (1,9%) respondenti vybrali odpověď – „peřiny a polštář“, 2 (1,3%) respondenti vybrali odpověď – „špunty do uší“. Odpověď „veškerý nábytek z bytu“, „hasící přístroj“ a „pokožkové rostliny“ odpověděl vždy 1 (3x 0,6%) respondent. Odpověď „veškerou elektroniku“ neodpověděl žádný z respondentů.

Otázka č. 13 byla zaměřena na zjištění stavu informovanosti o varovném signálu, který zazní v případě bezprostředního ohrožení mimořádnou událostí místním veřejným rozhlasem. Zde byla na výběr pouze jedna správná odpověď.

Obrázek 22

Varovný signál v bezprostředním ohrožení mimořádnou událostí

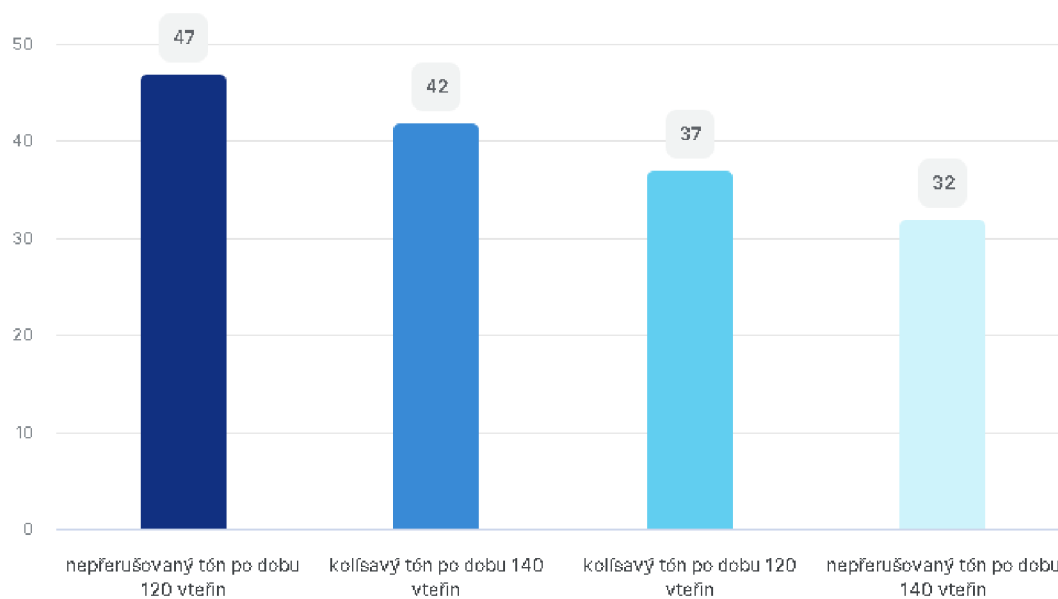

Ze 158 -ti respondentů odpovědělo na odpověď „Všeobecná výstraha“ 99 (62,7%), z nich. 49 (31,0%) respondentů vybralo odpověď „Požární poplach“ a 10 (6,3%) respondentů neví, jaký signál zazní v bezprostředním ohrožení mimořádnou událostí.

Otázka č. 14 byla zaměřena na tón varovného signálu – Všeobecná výstraha a to dotaz, po jakou dobu a jaký tón zní místním veřejným rozhlasem v případě všeobecné výstrahy. Na otázku byla jedna správná odpověď.

Obrázek 23

Tón varovného signálu všeobecná výstraha

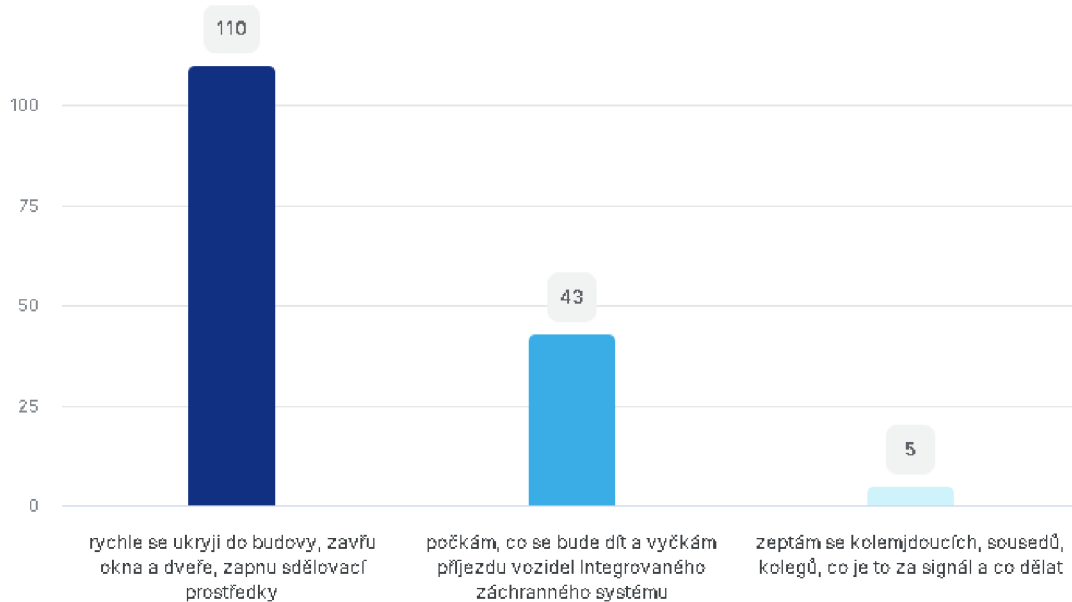

Ze 158 -ti respondentů pouze 42 (26,6%) respondentů vybralo správnou odpověď a to, že signál všeobecná výstraha je kolísavý tón po dobu 140 vteřin. 47 (29,7%) respondentů vybralo odpověď „nepřerušovaný tón po dobu 120 vteřin“, 37 (23,4%) respondentů vybralo odpověď „kolísavý tón po dobu 120 vteřin“ a 32 (20,3%) respondentů vybralo odpověď „nepřerušovaný tón po dobu 140 vteřin“.

Otázka č. 15 zněla, co by měli obyvatelé dělat při zaznění varovného signálu. Otázka měla jednu správnou odpověď.

Obrázek 24

Co uděláte v případě zaznění varovného signálu

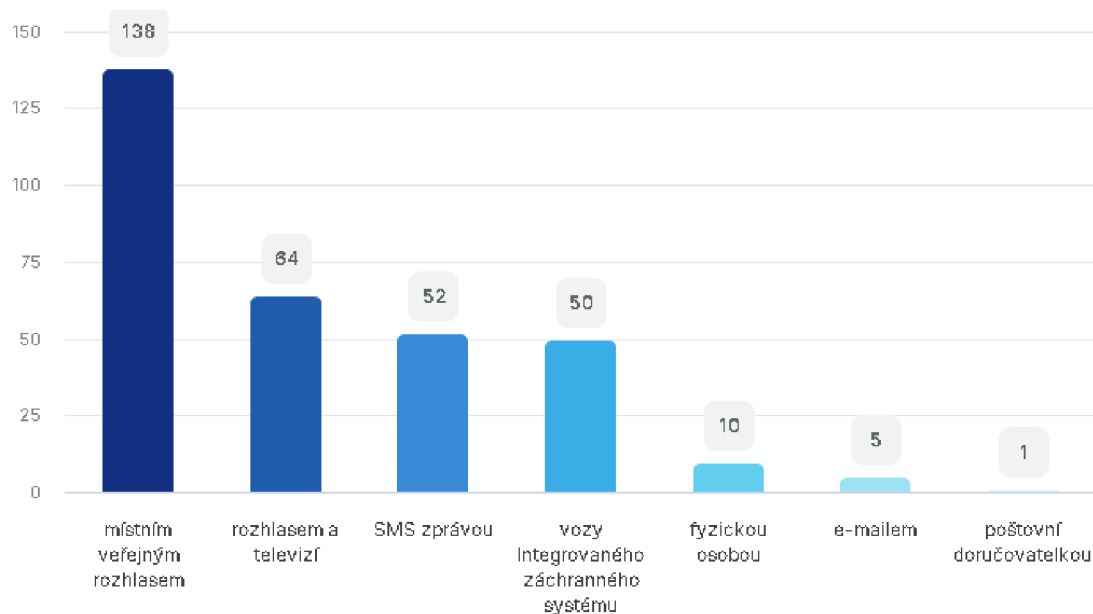

Ze 158 -ti odpovědí od respondentů vybralo odpověď „rychle se ukryji do budovy, zavřu okna a dveře, zapnu sdělovací prostředky“ 110 (69,6%) respondentů, 43 (27,2%) respondentů vybralo odpověď „počkám, co se bude dít a vyčkám příjezdu vozidel Integrovaného záchranného systému“, 5 (3,2%) respondentů vybralo odpověď „zeptám se kolemjdoucích, sousedů, kolegů, co je to za signál a co dělat“.

Otázka č. 16 byla zaměřena na evakuaci a způsob informování o možné mimořádné události. Zde byla na výběr jedna nebo více správných odpovědí.

Obrázek 25

Zjištění informací o evakuaci

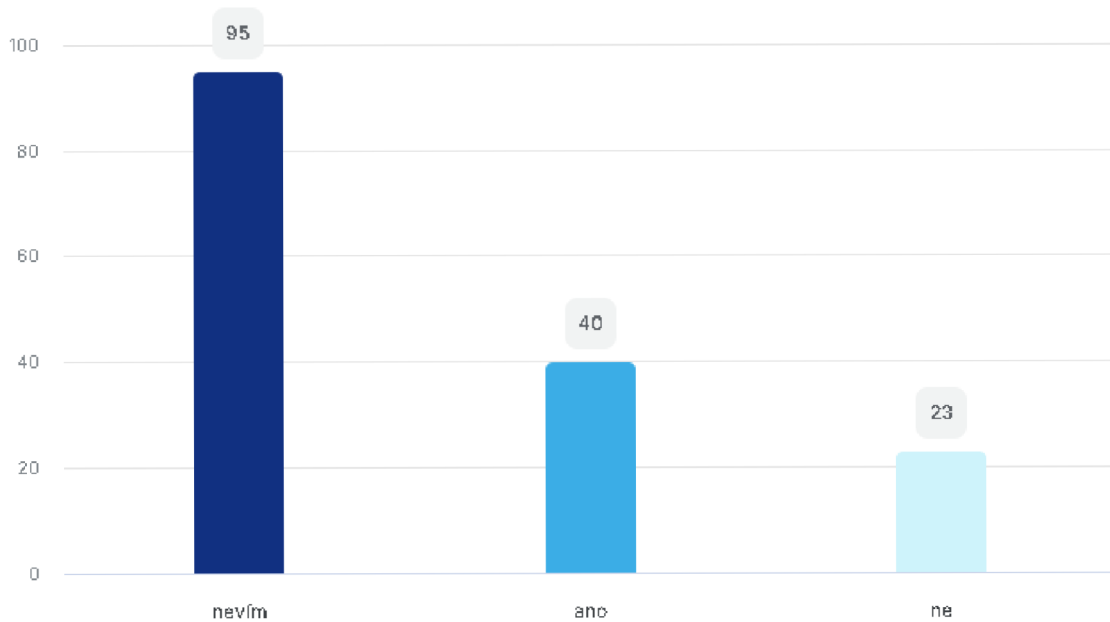

Z vyplněných dotazníků 138 (87,3%) respondentů odpovědělo „místním veřejným rozhlasem“, 64 (40,5%) respondentů vybralo odpověď „rozhlasem a televizí“, 52 (32,9%) respondentů odpovědělo „SMS zprávou“, 50 (31,6%) respondentů odpovědělo „vozy Integrovaného záchranného systému“, 10 (6,3%) respondentů vybralo odpověď „fyzickou osobou“, 5 (3,2%) respondentů vybralo odpověď „e-mailem“ a 1 (0,6%) z respondentů odpověděl „poštovní doručovatelkou“.

Otázka č. 17 byla zaměřena na znalosti míst zřízených jako nouzová ubytování. V této otázce byla na výběr pouze jedna správná odpověď.

Obrázek 26

Zřízená místa pro nouzové ubytování

Ze 158 -ti vyplněných dotazníků vybralo 95 (60,1%) respondentů odpověď „nevím“, 40 (25,3%) respondentů vybralo odpověď „ano“ a 23 (14,6%) respondentů odpověď „ne“.

Otázka č. 18 navazuje na otázku č. 17, kdy se respondentovi zobrazila jen v případě odpovědi „ano“. Zde byla otevřená odpověď, kdy respondenti odpovídali takto:

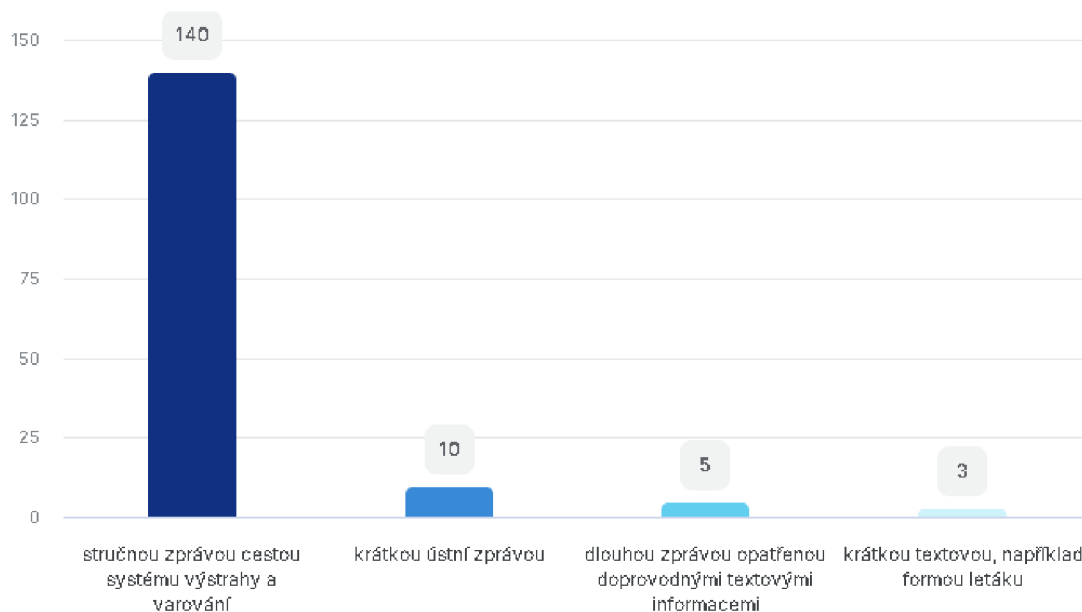
- „Areál Luže“
- „Armáda spásy“
- „atomový kryt“
- „hasičská zbrojnice“
- „sál obecního úřadu“
- „podzemí bývalého zámečku na Bulharské ulici“
- „sanatorium“
- „sokolovna“
- „ZŠ zemědělská“
- „škola“
- „škola Hluchák“
- „tělocvičny, školy, hotely...“
- „tělocvična ZŠ“
- „úřad“

Ostatní odpovědi byly totožné nebo přibližující se odpovědím vypsáných.

Otázka č. 19 je zaměřena na formu informování o vyhlášení evakuace. Zde byla na výběr jedna správná odpověď.

Obrázek 27

Možnosti formy vyhlášení evakuace

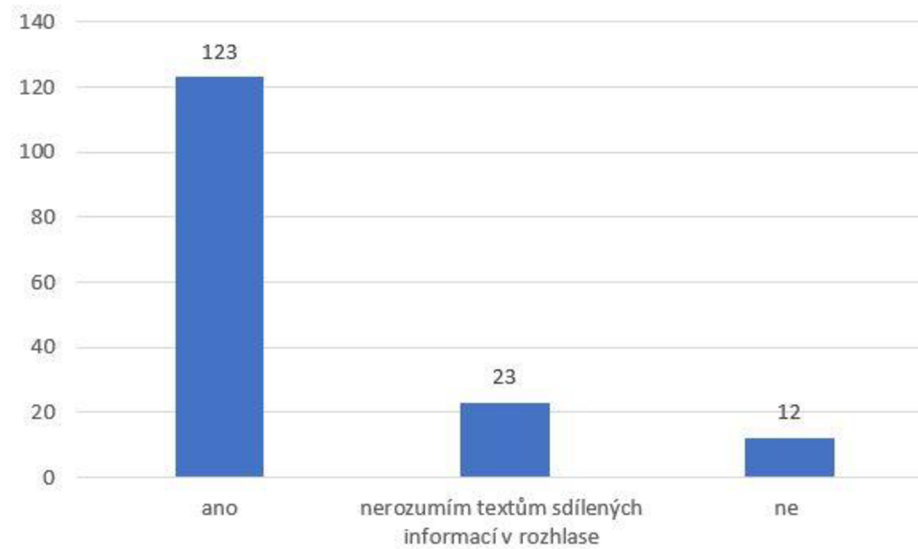

Ze 158 -ti dotazovaných respondentů vybralo odpověď „stručnou zprávou cestou systému výstrahy a varování“ 140 (88,6%) respondentů, 10 (6,3%) respondentů vybralo odpověď „krátkou ústní zprávou“, 5 (3,2%) respondentů vybralo odpověď „dlouhou zprávou opatřenou doprovodnými textovými informacemi“ a 3 (1,9%) respondenti vybrali odpověď „krátkou textovou, například formou letáku“.

Otázka č. 20 je zaměřena na podané informace přes místní veřejný rozhlas. Respondenti měli na výběr ze 3 odpovědí, kdy mohli vybrat pouze jednu správnou odpověď.

Obrázek 28

Informace podané přes místní veřejný rozhlas

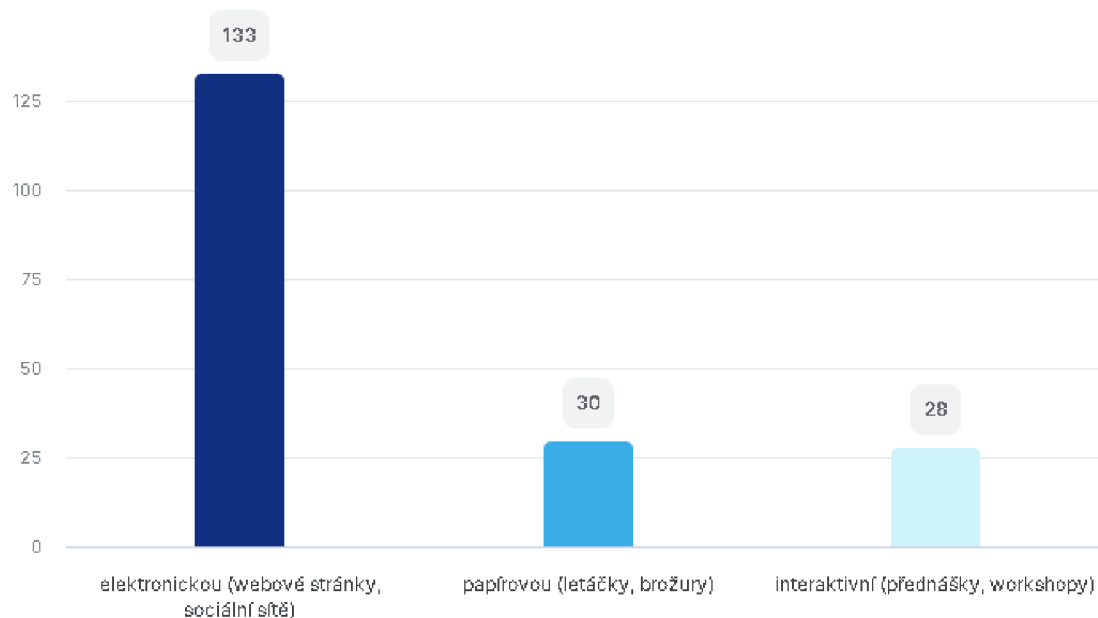

Ze 158 -ti vyplněných dotazníků vybralo 124 (78,0%) respondentů odpověď „ano“, 23 (14,5%) respondentů vybralo odpověď-nerozumím textům sdílených informací v rozhlase a 12 (7,5%) respondentů odpovědělo-ne.

Otázka č. 21 je zaměřena na dotaz jakou formou přejímání informací o mimořádné události by respondent preferoval. Otázka měla na výběr jednu nebo více odpovědí.

Obrázek 29

Forma přejímání informací o mimořádných událostech

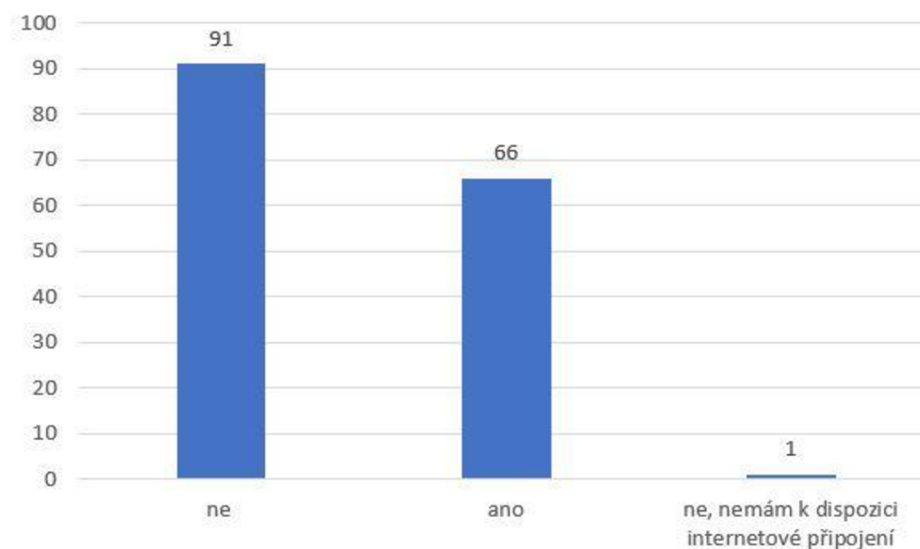

Z vyplněných dotazníků 133 (83,6%) respondentů vybralo odpověď formou „elektronickou (webové stránky, sociální sítě)“. 30 (18,9%) respondentů vybralo odpověď formou „papírovou (letáčky, brožury)“ a 28 (17,6%) respondentů vybralo formu „interaktivní (přednášky, workshopy)“.

Otázka č. 22 je zaměřena na využití dostupných informací na stránkách obcí během probíhající mimořádné události. Respondenti zde mohli vybírat pouze jednu odpověď.

Obrázek 30

Využití dostupných informací na stránkách obcí

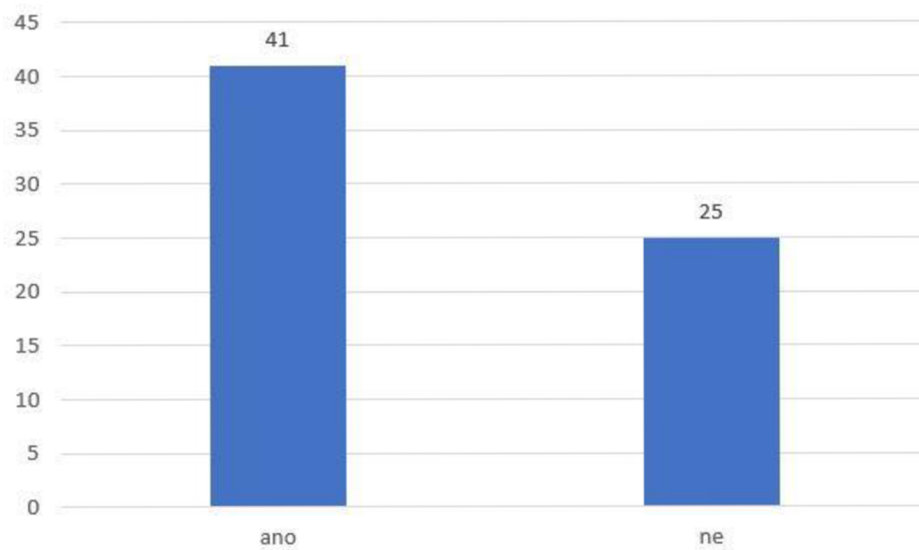

Ze 158 -ti odpovědí 91 (57,6%) respondentů odpovědělo „ne“, 66 (41,8%) respondentů vybralo odpověď „ano“ a pouze 1 (0,6%) respondent vybral odpověď „nemám k dispozici internetové připojení“.

Otázka č. 23 je zaměřena na respondenty, jestli jsou informace o prevenci mimořádných událostí dostačující. Otázka se týkala respondentů, kteří v otázce č. 22 odpověděli „ano“. Na výběr měli ze dvou odpovědí.

Obrázek 31

Dostačující informace o prevenci mimořádných událostí

Ze 66 -ti odpovědí 25 (37,9%) respondentů odpovědělo „ne“, 41 (62,1%) respondentů vybralo odpověď „ano“.

Otázka č. 24 je zaměřena na možné doporučení respondentů k lepší informovanosti o prevenci před, během a po mimořádné události. Otázka byla otevřená a dobrovolná.

Ze 160 -ti respondentů na tuto otázku odpovědělo 119 (respondentů a to takto:

- „brožura vydaná obcí – podrobné informace ke konkrétnímu místu“
- „co dělat v dané situaci, jak se chovat, případně důležitá čísla (IZS a různé linky pomoci)“
- „co se děje a jak je to vážné“
- „co se děje a jaké bude opatření“
- „dozvědět se co se děje“
- „informace na stránkách obce“
- „informační letáčky“
- „informace pomocí sms“
- „informace emailem“
- „internet“
- „kam se ukrýt v případě potřeby“
- „kdy, kde a kam se schovat, kdo zajišťuje pomoc“
- „letáček z obecního úřadu s informací konkrétními pro naši obec“
- „místní leták“
- „na chodbě domu by měly být informace k evakuaci – nejsou“
- „online školení“
- „myslím, že by obyvatelé města měli být informováni pomocí webových stránek PŘEHLEDNĚ a snad i pomocí cedulí ve městě, kde jsou tu nějaké prostory – jako třeba kryty – z které části města se má člověk kam ukrýt v případě nebezpečí... ale obávám se, že Šumperk ani takové prostory žádné nemá...“
- „plošné poučení vždy za určitý čas, třeba v papírové formě. Klidně bych obnovila formu branné výchovy, cvičení“
- „poslat doporučený dopis, výzvu na každého občana, jinak se nic nedozví. Každý den na TV a internet nekouká aspoň ten, kdo má děti“
- „pravidelná informace od obce, co, kdy, kde a jak dělat při vzniku mimořádné události“
- „pravidelná školení veřejného obyvatelstva již od předškolního věku“
- „zařazení v rámci pravidelných školení BOZP v práci“
- „sdělení na stránkách obce“

- „souhrnná brožura“
- „upozornění místním rozhlasem“
- „vědět kam jít, když není možné zůstat ve svém domě/bytu, například aby na webových stránkách dané obce nebo města byl stručný popis, co sbalit do zavazadla v případě evakuace“
- „ve škole, ve školce, SMS – co si připravit, co dělat, koho kontaktovat“
- „více informačních aktivit“
- „více osvěty v televizi, v obcích, v obecních novinách“
- „vyhovovalo by mi snazší hledání těchto informací“
- „vypracovat stručný popis s plánem, co by se měl následovat, který povede k bezpečné a pokud možno organizované evakuaci“
- „základy chování při mimořádných událostech – první pomoc, evakuační zavazadlo“

Také zde zazněly odpovědi typu „zrovna mě nic nenapadá“ nebo „nevím“. Také plno odpovědí byly totožné nebo přibližující se odpovědím vypsáním.

8 DISKUSE

U prvních tří otázek jsem se pokusila zjistit u respondentů jejich základní informace. Přesněji, první otázka byla zaměřena na pohlaví respondentů, kde s velkou převahou 86,7% odpovědí tento dotazník vyplňovaly ženy. Nejspíše je to možné kvůli osloveným skupinám, díky kterým jsem nasbírala tolik odpovědí od žen. Oslovila jsem s prosbou o pomoc maminky z mého tanečního kroužku a také jsem rozesílala otázky na facebookové skupině Maminky Šumperk. Je škoda, že i mezi zbylými oslovenými respondenti bylo tak malé zastoupení mužů. Otázka č. 2, která byla zaměřena na věk respondentů vypovídá o tom, že dotazník měl největší dosah 51,5% ve věkové kategorii 36 – 50 let. Naopak nejmenší dosah 1,9% byl ve věkové kategorii 15 - 18 let. Je mi líto, že právě od této věkové skupiny nejsou tak početné odpovědi. Myslím si, že právě tato věková skupina je nejméně orientovaná v probírané problematice a nejméně informovaná. Otázka č. 3 byla zaměřena na zjištění obce, ve které respondenti žijí. Město Šumperk mělo zastoupení ve 40,5% než respondenti, kteří v otázce odpověděli, že pochází z jiné obce než právě z města Šumperk.

Otázka č. 4 a 6 byla zaměřena pouze na obyvatele města Šumperk, kdy jsem se snažila zjistit, jaké povědomí respondenti mají o povodňovém plánu města Šumperka a kde se o něm dozvěděli. Více než polovina 64,1% respondentů odpovědělo, že vědí o povodňovém plánu města, ale také se ukázalo, že 35,9% respondentů z města Šumperk neví o povodňovém plánu anebo si myslí, že město žádný plán nemá. Toto je vizitkou města o jeho informovanosti o této dané problematice. Město Šumperk má kvalitně zpracované stránky, kde občan najde vše, co se ochrany obyvatelstva týče. Mají zpracovanou online verzi povodňového plánu, který je dostupný na stránkách. Jde tu spíše o nějakou propagaci, ve které město z mého pohledu zaostává. Každý občan by měl vědět, kde tyto informace hledat a co v případě mimořádné události dělat a jak se zachovat. Nejvíce respondentů odpovědělo, že o povodňovém plánu vědí z doslechu a jen pár respondentů odpovědělo, že z internetových stránek. Tyto otázky byly záměrně položeny z důvodu zjištění dílčího cíle č. 1.

Otázky č. 5 a 7 byly zaměřeny pouze na respondenty, kteří odpověděli v otázce č. 3, že pochází z jiné obce, než je město Šumperk. Bylo zjištěno, že 56,4% respondentů neví nebo si myslí, že jejich obec nemá vypracovaný povodňový plán a jen 43,6% má ponětí o povodňovém plánu obce. Většina respondentů 46,3%, kteří odpověděli u otázky č. 5, že ví o povodňovém plánu jejich obce, odpověděli na otázku č. 7, že zjistili informace na internetových stránkách. Tyto otázky byly záměrně položeny z důvodu zjištění dílčího cíle č. 1.

Otázka č. 8 až 19 jsou zaměřené na základní věci týkající se ochrany obyvatelstva. Především jsou to otázky zaměřené na Integrovaný záchranný systém, varování obyvatelstva, na stupně povodňových aktivit a na evakuaci a s tím spojené nouzové ubytování pro obyvatelé v době probíhající mimořádné události. U většiny odpovědí respondenti odpověděli správně. Ale našlo se pár problémových otázek, kde výsledky ukázaly, že informovanost respondentů je procentuálně nízká. U otázky č. 13 poměrně vysoké procento 62,7% respondentů odpovědělo špatně. Jaký zazní signál v bezprostředním ohrožení mimořádnou událostí? Správná odpověď byla – všeobecná výstraha. Bohužel, zde 37,3 % respondentů odpovědělo špatně požární poplach nebo uvedli, že neví. Nejspíše nejsou seznámeni s touto problematikou a pletou si důvody zaznění varovného signálu. S tím souvisí i odpovědi v otázce č. 14, kdy jsem se v dotazníkovém šetření snažila zjistit, kolik respondentů ví, jaký tón a po jako dobu zní varovný signál všeobecná výstraha. Z odpovědí respondentů je jasné, že 73,4% potvrdilo svou neznalost. Z toho usuzuji, že v této problematice by se město mělo zaměřit na propagaci a edukaci o varovných signálech jako základní informace, které by občané měli znát. Otázka č. 17 byla směřována na respondenty, zda znají některá z míst ve vlastní obci, která v průběhu mimořádné události slouží jako prostory pro nouzové ubytování. Více než polovina respondentů 60,1 % odpovědělo, že neví o žádných takových místech. Je pravda, že ani já, kdybych měla na tuto otázku odpovídat, před vypracováním této bakalářské práce, bych správnou odpověď neznala. Pamatuji si, že na základní škole jsme měli občas přednášky zaměřené na toto téma. Ale bohužel, jako dítě jsem tomuto příliš nevěnovala pozornost, jaká by byla nejspíš potřebná. Tyto otázky byly záměrně položeny z důvodu zjištění dílčího cíle č. 2.

Otázky č. 20 až 24 byly zaměřené na formy informačních sdělení a na získání názorů respondentů týkajících se informací, které by pro ně byly dostačující o prevenci mimořádných událostí. Padly zde velice zajímavé názory, kdy se respondenti rozepsali, že by pro ně byly nejlepší formou edukace brožury, letáky, informační přednášky nebo jednodušší hledání na internetových stránkách. Padly zde i odpovědi „co by měli dělat“, „co se děje“, „jaké budou opatření“ a „kde se co děje“. Z těchto odpovědí usuzuji, že v případě mimořádné události by větší počet obyvatelstva vůbec nevěděla, co dělat a kde se dozví potřebné informace o probíhající události. O to by se mělo postarat město anebo obce, odkud respondenti pochází. Je škoda, že obce mají pro své obyvatelé vypracované základní informace, na koho se obrátit anebo co dělat při takových událostech, ale občané o nich neví. Tyto otázky byly záměrně položeny z důvodu zjištění dílčího cíle č. 3

9 ZÁVĚRY

Jen člověk – občan informovaný, připravený na změny je schopen čelit a vyrovnat se rychleji s aktuální situací, která může nejen jeho ale i jeho okolí ohrozit, změnit mu život ve kterém dosud žil a někdy i ohrozit na životě. Kvalitní informace podané srozumitelně a přístupně kdykoliv, je vždy základem plnohodnotné informovanosti, která v případech mimořádné události je nutná a nezbytná. Pokud by občan tyto informace neměl, je bezradný, šokovaný, dezorientovaný a hůře tak zvládne psychický nápor dané situace, které mimořádná událost jistě přinese. Efektivně nastavený systém informací je vždy přínosem, a hlavně nasměruje člověka do kolejí, které ho dovedou ke zdárnému zvládnutí nepředvídatelné situace. Vždy informovanost tvoří základ bezpečnosti a ochrany jak jednotlivce, tak celé skupiny. Výsledky mé bakalářské práce na základě dotazníkového šetření potvrdily to, že bohužel nastavený systém v době mimořádných událostí na Šumpersku je perfektně zpracovaný, dostupný pro občany, ale občané o něm často neví, mají spíše dojem, že určitě je někde vypracován, ale nikdy zřejmě stránky ani informace s danou problematikou neviděli. Myslím si, že je to velký nedostatek, který vidím v nedostatečném předávání informací, v nedostatečné informovanosti občanů a samotné reklamě města Šumperk. Na základě veškerých získaných údajů a zjištění navrhuji tato doporučení a návrhová opatření pro město Šumperk v několika bodech: 1. Předat veškerá data, zjištěné informace z dotazníkového šetření vedení města Šumperka. 2. Využít již vypracované pokyny (brožurky) k širšímu využití, například vyvěsit na nástěnky úřadů, vývěsky ve městech – obcích, nástěnky panelových domů, informační tabule podniků atd... 3. Navrhnout obnovení proškolení žáků základních a středních škol v prevenci mimořádných událostí (základní informace) ve spolupráci se složkami ZZS, Policií, Českým červeným křížem. 4. Jak uvádí i jeden respondent, „obnovit výuku branné výchovy“, která vždy probíhala na základních školách. 5. Více osvěty ve sdělovacích prostředcích (rozhlas, televize, obecní noviny, měsíčník). 6. Prevenci mimořádných událostí zařadit v rámci povinného školení každého zaměstnance. 7. Zřídit na webových stránkách města – obce online školení – prevence mimořádných událostí. 8. Vypracovat na každou obec konkrétní letáček s nejdůležitějšími telefonními kontakty a informacemi, jak se zachovat v době mimořádné události. Věřím, že má bakalářská práce alespoň trochu nastínila danou problematiku, nastínila problém k řešení a z nedostatků se město Šumperk za pomoci paní Ing. Zuzany Matějčkové (vedoucí krizového řízení Šumperk), která mi byla velmi nápomocna k získání aktuálních informací, a věnuje se dané problematice, tuto situaci a zjištění bude dále delegovat na vedení města Šumperka.

10 SOUHRN

Celá bakalářská práce se specifikovala na problematiku mimořádných událostí na Šumpersku. Byla rozdělena do dvou velkých kapitol, teoretická a praktická část. Teoretickou část jsem rozdělila na 3 větší podkapitoly. První podkapitola byla zaměřena na vymezení pojmů a na základní rozdělení stěžejního pojmu mimořádná událost, z pohledu zákonů a vyhlášek. Druhá podkapitola byla zaměřena na Integrovaný záchranný systém. Zde jsem se zaměřila na podrobné rozdělení základních složek a ostatních složek IZS. I zde všechny podkapitoly byly rozepsány a opřeny o zákony a vyhlášky. V poslední podkapitole teoretické části jsem se zaměřila na mimořádné události na Šumpersku. Zde byla rozebrána historie města Šumperka a oblast Šumperska. Jako další podkapitoly zde byly rozebrány samotné mimořádné události, které během posledních let zasáhly Šumpersko. Závěrem třetí podkapitoly teoretické části byl popsán povodňový plán města Šumperka a povodňový plán ORP Šumperka. V obou plánech byla nastíněna podoba a vizualizace povodňového plánu, který je dostupný pro všechny obyvatele Šumperska, dostupných z internetových stránek města Šumperka. Tyto dvě kapitoly navazují na některé otázky dotazníkového šetření, kde jsem od dotazovaných respondentů zjišťovala jejich informovanost o daném tématu. V druhé praktické části, která byla zmapována dotazníkovým šetřením, jsem zjišťovala informovanost respondentů v oblasti mimořádných událostí. Výsledky byly dále zpracovány v následujících kapitolách a byly zde popsány i výsledky, které byly podloženy předem stanovenými cíli. Veškerá získaná data jsem shrnula do kapitoly závěr, ve které jsem se věnovala vyhodnocením dotazníkového šetření a navrhla návrhová opatření.

11 SUMMARY

The whole bachelor's thesis was specified in the issue of extraordinary events at Šumpersko. The thesis was divided into two main chapters, theoretical and practical part. The practical part was divided into 3 greater sub-headings. The first sub-heading was concentrated to circumscribe the concepts, and for the rudimentary division of the fundamental concept of the extraordinary event from the perspective of laws and orders. The second sub-heading was dedicated to the Integrated Rescue System on its own, dedicated to the detailed division of the fundamental components and other components of the IRS. Even there were all the sub-headings written and supported by laws and orders. The last sub-heading in the theoretical part was dedicated to the extraordinary events at Šumpersko. There was analysed the history of the town Šumperk and its area. In the following sub-headings, there were analysed the extraordinary events that somehow intervened Šumpersko during the last years. In conclusion of the third sub-heading in the theoretical part, there was described the flooding scheme of the town Šumperk and the flooding scheme of the municipality with extended powers of Šumperk. In both plans there were outlined the form and visualisation of the flooding scheme, which is accessible for all the inhabitants of Šumperk. Those two chapters were connected to some of the interrogatory questions survey. In the second part, which was charted via the interrogatory survey, where was detected the foreknowledge of the respondents in the area of extraordinary events. The results were processed in following chapters and there were also described the results which were backed up in advance of an arranged goal. The entire detected data has been summited up in the resume chapter which was devoted to evaluating the interrogatory survey and suggesting the schemed goal.

12 REFERENČNÍ SEZNAM

- Adamec, V. (2012). *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství.
- Kobza, F. & Nováková, H. (1997). *Povodeň*. Město Šumperk.
- Kratochvílová, D., Kratochvílová, D., & Folwarczny, L. (2013). *Ochrana obyvatelstva* (2. aktualizované vydání). Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství.
- Linhart, P. (1999). *Ochrana člověka za mimořádných situací: příručka pro učitele základních a středních škol*. Tech-market.
- Linhart, P. (2003). *Ochrana člověka za mimořádných událostí: pro střední školy*. Nakladatelství Fortuna.
- Linhart, P. (2006). *Některé otázky ochrany obyvatelstva*. Jihočeská univerzita.
- Martínek, B., Linhart, P., Balek, V., & Čapoun, T. (2003). *Ochrana člověka za mimořádných událostí: příručka pro učitele základních a středních škol* (2. vyd., opr. a rozš). Ministerstvo vnitra, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.
- Matějčík, J. (1998). *Povodeň v Povodí Moravy v roce 1997*. Brno.
- Navrátil, L. (2006). *Ochrana obyvatelstva: (doplňkové texty pro posluchače kombinované formy studia studijního programu "Krizové řízení zaměřené pro potřeby zdravotnictví")*. Jihočeská univerzita.
- Novák, J. (2014). *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*. Univerzita Palackého.
- Nováková, H. & Vláčel, R. (1997). *Město Šumperk 1996*. Město Šumperk.
- Nováková, H. & Vláčel, R. (1998). *Šumperk 1997*. Město Šumperk.
- Procházková, D. (2010). *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj (Část 1)*. Univerzita Jana Amose Komenského.
- Skácelová, I. (2005). *Co dělat při mimořádné události: příručka pro obyvatele*. Univerzita Palackého.
- Štětina, J. (2000). *Medicína katastrof a hromadných neštěstí*. Grada Publishing.
- Vilášek, J., Fiala, M., & Vondrášek, D. (2014). *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Karolinum.
- Anonymous. (2012). Dějiny města Šumperka. *Šumperk*. Retrieved 2. 3. 2022 from World Wide Web: <https://www.sumperk.cz/cs/turista/o-sumperku/dejiny-mesta-sumperka.html>
- Anonymous. (2018). Protipovodňová ochrana. *Šumperk*. Retrieved 6. 3. 2022 from World Wide Web: <https://www.sumperk.cz/cs/potrebuji-vyridit/krizove-rizeni/protipovodnova-ochrana.html>

- Balážová, L. (2021). Toulky hasičskou historií: Prapor nebo svítilna místo telefonu a vysílačky. *Hasičský záchranný sbor České republiky*. Retrieved 4. 4. 2022 from the World Wide Web: <https://www.hzscr.cz/clanek/toulky-hasicskou-historii-prapor-nebo-svitilna-misto-telefonu-a-vysilacky.aspx>
- Krejčí, V. (2014). 25. října 1994 vyhořelo šumperské divadlo. *Sumpersko.net*. Retrieved 15. 4. 2022 from World Wide Web: <https://zpravodajstvi.sumpersko.net/25-rijna-1994-vyhorelo-sumperske-divadlo-6532/clanek>
- Kubová, H. (2012). Požár lesa hasilo sedm jednotek, pomohlo i letadlo, podívejte se. *Deník.cz*. Retrieved 15. 4. 2022 from World Wide Web: <https://sumpersky.denik.cz/pozary/pozar-lesa-hasilo-sedm-jednotek-pomohlo-i-letadlo-podivejte-se-20120807.html>
- Kubová, H. (2012). Škody po požáru v Oskavě činí 2 miliony. *Deník.cz*. Retrieved 15. 4. 2022 from World Wide Web: <https://sumpersky.denik.cz/pozary/skody-po-pozaru-v-oskave-cini-miliony20120209.html>
- MVČR. (2009). Definice pojmu terorismus. *MVČR*. Retrieved 29. 3. 2022 from World Wide Web: <https://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>
- Nečesánková, J. (2020). Povodňový plán města Šumperka. *Město Šumperk*. Retrieved 16. 3. 2022 from World Wide Web: http://olomoucky.dppcr.cz/web_523704/index.html
- Nečesánková, J. (2020). Povodňový plán ORP Šumperk. *Město Šumperk*. Retrieved 16. 3. 2022 from World Wide Web: http://olomoucky.dppcr.cz/web_7111/index.html
- Tauberová, D., Berger, F., Krňávek, P. & Vránová, M. (2020). Povodeň na Uničovsku a Šumpersku: jedna žena zemřela, po další se pátrá. *Deník.cz*. Retrieved 17. 3. 2022 from World Wide Web: https://sumpersky.denik.cz/zpravy_region/bourky-uderily-voda-v-rekach-se-zveda-hasici-zasahuji-na-desitkach-mist-20200607.html

12.1 Právní normy

Zákon č. 44/1988 Sb., Zákon o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)

Zákon č. 157/1998 Sb., Zákon o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 219/1999 Sb., Zákon o ozbrojených silách České republiky

Zákon č. 238/2000 Sb., Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů

Zákon č. 239/2000 Sb., Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Zákon č. 254/2001 Sb., Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky

Zákon č. 374/2011 Sb., Zákon o zdravotní záchranné službě

12.2 Seznam obrázků

Obrázek 1 První stupeň povodňové aktivity

Obrázek 2 Druhý stupeň povodňové aktivity

Obrázek 3 Třetí stupeň povodňové aktivity

Obrázek 4 Varovný signál Všeobecná výstraha

Obrázek 5 Varovný signál Požární

Obrázek 6 Akustická zkouška

Obrázek 7 Popis území

Obrázek 8 SO ORP Šumperk

Obrázek 9 Statistika respondentů

Obrázek 10 Pohlaví respondentů

Obrázek 11 Věková kategorie respondentů

Obrázek 12 Zjištění obce respondentů

Obrázek 13 Znalost o vypracovaném povodňovém plánu města Šumperk

Obrázek 14 Znalost o vypracovaném plánu obcí

Obrázek 15 Zjištění informací o zpracovaném povodňovém plánu města Šumperk

Obrázek 16 Zjištění informací o zpracovaném povodňovém plánu obcí

Obrázek 17 Význam zkratky „IZS“

Obrázek 18 Význam zkratky „SPA“

Obrázek 19 Stupně povodňové aktivity

Obrázek 20 Pojem evakuace

Obrázek 21 Obsah evakuačního zavazadla

Obrázek 22 Varovný signál v bezprostředním ohrožení mimořádnou událostí

Obrázek 23 Tón varovného signálu všeobecná výstraha

Obrázek 24 Co uděláte v případě zaznění varovného signálu

Obrázek 25 Zjištění informací o evakuaci

Obrázek 26 Zřízená místa pro nouzové ubytování

Obrázek 27 Možnosti formy vyhlášení evakuace

Obrázek 28 Informace podané přes místní veřejný rozhlas

Obrázek 29 Forma přejímání informací o mimořádných událostech

Obrázek 30 Využití dostupných informací na stránkách obcí

Obrázek 31 Dostačující informace o prevenci mimořádných událostí

13 PŘÍLOHY

13.1 Příloha 1 Dotazník: Mimořádné události na Šumpersku

Dobrý den,

Jmenuji se Karolína Davidová a jsem studentkou třetího ročníku oboru Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání a ochranu obyvatelstva na Univerzitě Palackého v Olomouci. Toto dotazníkové šetření je součástí mé bakalářské práce, jejímž cílem je zjistit aktuální znalosti obyvatel související se vznikem mimořádné události ve Vaší obci, a touto cestou bych se na Vás ráda obrátila s prosbou o vyplnění mého dotazníkového šetření.

Vyplněním souhlasíte se zpracováním údajů, které zde poskytnete. S Vašimi daty bude nakládáno v souladu s platnou legislativou. Účast ve výzkumu je zcela dobrovolná. Osobní údaje účastníka výzkumu (sociodemografická data například věk, pohlaví, dosažené vzdělání apod.) budou v rámci řešení závěrečná práce zpracována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES a zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Získané výsledky budou využity pouze pro účely mé bakalářské práce. Data budou zpracována standardním aplikačním a programovým vybavením a dále publikována, komentována a diskutována jen v této práci.

Děkuji za Váš čas.

Karolína Davidová

1. Jaké je vaše pohlaví?

- Muž
- Žena
- nechci odpovídat

2. Do jaké věkové kategorie spadáte?

- 15 - 18 let
- 19 – 25 let
- 26 – 35 let
- 36 – 50 let
- nad 51 let

3. V jaké obci žijete?

- v městě Šumperk
- obec s 1 – 1000 obyvatel
- obec s 1001 – 5000 obyvatel
- obec s 5001 – 10 000 obyvatel
- obec s 10 001 – 20 000 obyvatel
- obec nad 20 000 obyvatel

4. Má město Šumperk vypracovaný povodňový plán?

- ano
- ne
- nevím

5. Má vaše obec vypracovaný povodňový plán?

- ano
- ne
- nevím

6. Kde jste se dozvěděl/a o zpracovaném povodňovém plánu vaší obce?

- v informačních letácích
- na informačních přednáškách
- z doslechu
- na internetových stránkách
- nevím o něm
- jiná (uveďte prosím)

7. Kde jste se dozvěděl/a o zpracovaném povodňovém plánu města Šumperka?

- v informačních letácích
- na informačních přednáškách
- z doslechu
- na internetových stránkách
- jiná (uveďte prosím)

8. Jaký význam má zkratka „IZS“ ?

- Interní záchranný systém

- Integrovaný záchranný systém
- Interní záchranné sdružení

9. Jaký význam má zkratka „SPA“ ve vztahu k povodním?

- systém protipovodňových aktualit
- stupeň povodňové aktivity
- systém povodňových aktivit

10. Kolik stupňů povodňových aktivit se vyhláší při vzniku povodně?

- 1 stupeň
 - 2 stupně
 - 3 stupně
 - 4 stupně
- nevím

11. Co znamená pojem evakuace?

- opuštění bytových prostor z oblastí postižených mimořádnou událostí
- odvezení osob mimo domov
- včasné a rychlé přemístění lidí, hospodářského zvířectva a věcných prostředků z ohrožené oblasti v daném pořadí

12. Co obsahuje evakuační zavazadlo při evakuaci s následnou možností umístění do místa pro nouzové přežití?

- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti
- špunty do uší
- trvanlivé potraviny, pitná voda
- peřiny a polštář
- předměty denní potřeby, jídelní misku a příbor
- pokojové rostliny
- toaletní a hygienické potřeby
- léky, svítilnu
- veškerou elektroniku
- domácí zvířata (mazlíčci)
- hasící přístroj
- veškerý nábytek z bytu

13. Víte, jaký signál zazní v případě bezprostředního ohrožení mimořádnou událostí místním veřejným rozhlasem?

- Požární poplach
- Všeobecná výstraha
- nevím

14. Jaký tón a po jakou dobu zazní místním veřejným rozhlasem signál Všeobecná výstraha v případě mimořádné události?

- kolísavý tón po dobu 140 vteřin
- nepřerušovaný tón po dobu 140 vteřin
- kolísavý tón po dobu 120 vteřin
- nepřerušovaný tón po dobu 120 vteřin

15. Co uděláte v případě zaznění varovného signálu?

- rychle se ukryji do budovy, zavřu okna a dveře, zapnu sdělovací prostředky počkám, co se bude dít a vyčkám příjezdu vozidel Integrovaného záchranného systému
- zeptám se kolemjdoucích, sousedů, kolegů, co je to za signál a co dělat

16. Jakým způsobem si myslíte, že budete informováni o evakuaci?

- SMS zprávou
- místním veřejným rozhlasem
- fyzickou osobou
e-mailem
- rozhlasem a televizí
- vozy Integrovaného záchranného systému
- poštovní doručovatelkou

17. Jsou ve vaší obci zřízena místa (prostory) pro nouzové ubytování v případě vzniku mimořádné události?

- ano
- ne
- nevím

18. Uveďte alespoň jedno zařízení pro nouzové ubytování ve vaší obci.

19. Jakou formou informačního sdělení očekáváte, že obdržíte informaci o vyhlášení evakuace?

- krátkou ústní zprávou
- dlouhou zprávou opatřenou doprovodnými textovými informacemi
- stručnou zprávou cestou systému výstrahy a varování
- krátkou textovou, například formou letáku

20. Jsou pro vás informace podané přes místní veřejný rozhlas vaší obce zřetelné?

- ano
- ne
- nerozumím textům sdílených informací v rozhlase

21. Jakou formu přijímání informací o problematice mimořádných událostí byste preferoval/a?

- elektronickou (webové stránky, sociální sítě)
- papírovou (letáčky, brožury)
- interaktivní (přednášky, workshopy)

22. Využil/a jste někdy dostupných informací během probíhající mimořádné události na stránkách vaší obce?

- ano
- ne
- ne, nemám k dispozici internetové připojení

23. Považujete informace o prevenci mimořádných událostí za dostačující?

- ano
- ne

24. Uvedte prosím, co by pro vás byly dostačující informace o prevenci mimořádných událostí.